

บทที่ 6

การติดตามตรวจสอบทรัพยากรสัตว์ป่า

บทที่ 6

การติดตามตรวจสอบทรัพยากรสัตว์ป่า

6.1 บทนำ

ระบบนิเวศวิทยาทางบกนอกจากจะมีพืชพันธุ์ต่าง ๆ ที่ประกอบอยู่ในระบบนิเวศป่าไม้แล้ว ยังมีระบบนิเวศของสัตว์ป่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศทางบกด้วย หลักการและแนวทางการศึกษาสภาพปัจจุบันของนิเวศวิทยาสัตว์ป่าของโครงการนี้เน้นศึกษาถึงชนิดพันธุ์ (species) ความชุกชุม (abundance) สถานภาพตามกฎหมายตามกฎหมาย พรบ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 และสถานภาพด้านการอนุรักษ์ของสัตว์ป่าทั้งในด้านสถานภาพตามฤดูกาล ด้านสถานภาพตามสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) และตามสถานภาพของ IUCN ทั้งในพื้นที่โครงการโครงการและพื้นที่ศึกษาในระยะ 500 เมตรจากขอบเขตพื้นที่โครงการ อันเป็นข้อมูลที่สำคัญในการใช้วิเคราะห์และประเมินผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับสัตว์ป่าจากการดำเนินการโครงการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการพัฒนาโครงการให้น้อยที่สุด รวมทั้งการเสนอแนะพร้อมเสนอมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบด้านทรัพยากรสัตว์ป่าอีกด้วย

6.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

วัตถุประสงค์การศึกษาด้านทรัพยากรสัตว์ป่าทั้งในพื้นที่โครงการโครงการและพื้นที่ศึกษานั้นสามารถสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อติดตามตรวจสอบความหลากหลายชนิด ความชุกชุม สถานภาพสัตว์ป่า จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ นก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก
2. เพื่อศึกษาสภาพนิเวศของพื้นที่เพื่อวิเคราะห์การแพร่กระจายของสัตว์ป่าในพื้นที่ตามแนวเส้นทางโครงการและพื้นที่ใกล้เคียงจากนั้นนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับข้อมูลการศึกษาก่อนพัฒนาโครงการเพื่อพิจารณาแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของความหลากหลายชนิด ระดับความชุกชุม และการแพร่กระจายของสัตว์ป่าทั้ง 4 กลุ่ม
3. เพื่อเสนอแนะมาตรการลดผลกระทบด้านสัตว์ในระบบนิเวศที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.3 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

การศึกษาสัตว์ป่ากำหนดขอบเขตเฉพาะสัตว์ 4 กลุ่ม คือ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก (Amphibians) สัตว์เลื้อยคลาน (Reptiles) นก (Birds) และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (Mammals) โดยสำรวจภาคสนามในฤดูฝน และ ฤดูแล้ง ตลอดช่วงการก่อสร้าง 4 ปี เพื่อรวบรวมความหลากหลายชนิดสัตว์ป่าทั้ง 4 กลุ่ม ระบุขนาดประชากรโดยประเมินเป็นระดับความชุกชุม และวิเคราะห์การแพร่กระจายของสัตว์ป่าชนิดต่างๆ ตามสภาพนิเวศบริเวณพื้นที่โครงการ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการก่อสร้าง

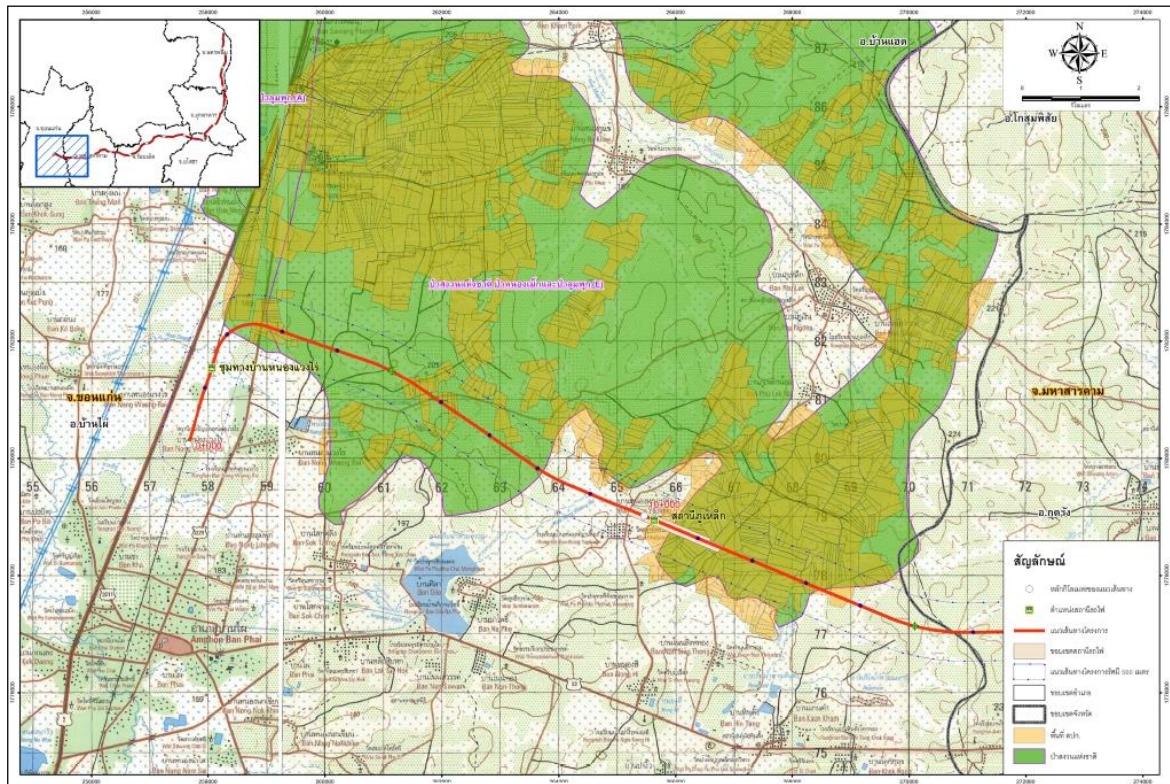
1) การรวบรวมข้อมูลสัตว์ป่า

การรวบรวมข้อมูลสัตว์ป่าบริเวณพื้นที่ศึกษาของโครงการ ได้แก่ พื้นที่แนวเขตทางรถไฟและพื้นที่องค์ประกอบต่างๆ การสำรวจชนิดและประชากรของสัตว์ป่าเป็นสิ่งที่ค่อนข้างยากและต้องใช้เวลา อย่างไรก็ตาม การสำรวจสัตว์ป่าในพื้นที่โครงการนี้ จะพยายามทำให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและใกล้เคียงความจริงมากที่สุด โดยใช้วิธีการสำรวจโดยตรง และวิธีการสำรวจโดยทางอ้อมหลายวิธีประกอบกัน ดังนี้

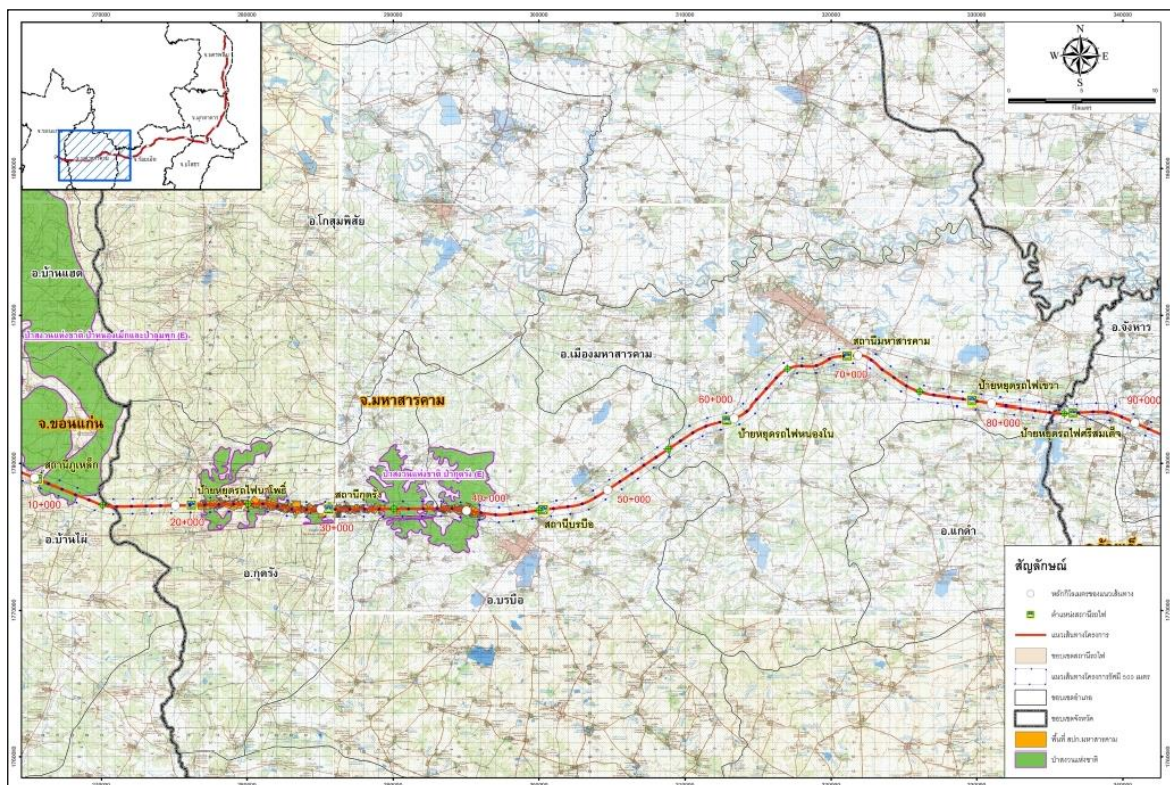
(1) วิธีการสำรวจโดยตรง (Directed Count)

เป็นการเข้าไปสำรวจภาคสนามในบริเวณพื้นที่ศึกษาด้วยการเดินให้ครอบคลุมสภาพนิเวศทุกลักษณะของพื้นที่ศึกษา เพื่อค้นหาตัวสัตว์ป่า หรือสิ่งบ่งชี้อื่นที่ระบุชนิดสัตว์ป่าได้ เช่น เครื่องหมายต่างๆ ที่สัตว์ทำไว้ รอยเท้า โปรง รัง กองมูล อาหารสำรอง ขน คราบ ซาก และเสียงร้อง เป็นต้น รวมทั้งการขุดดูในสถานที่ต่างๆ เช่น แหล่งน้ำ แนวฝั่งคลอง และต้นไม้ที่มีผล เป็นต้น อาจมีการสำรวจในเวลากลางคืนเป็นบางช่วงเวลาโดยเจาะจงตามสถานที่ที่คาดว่าจะแหล่งหากินของสัตว์ป่าเวลากลางคืน โดยใช้แสงไฟจากแบตเตอรี่สำหรับส่องหาตัวสัตว์ป่า

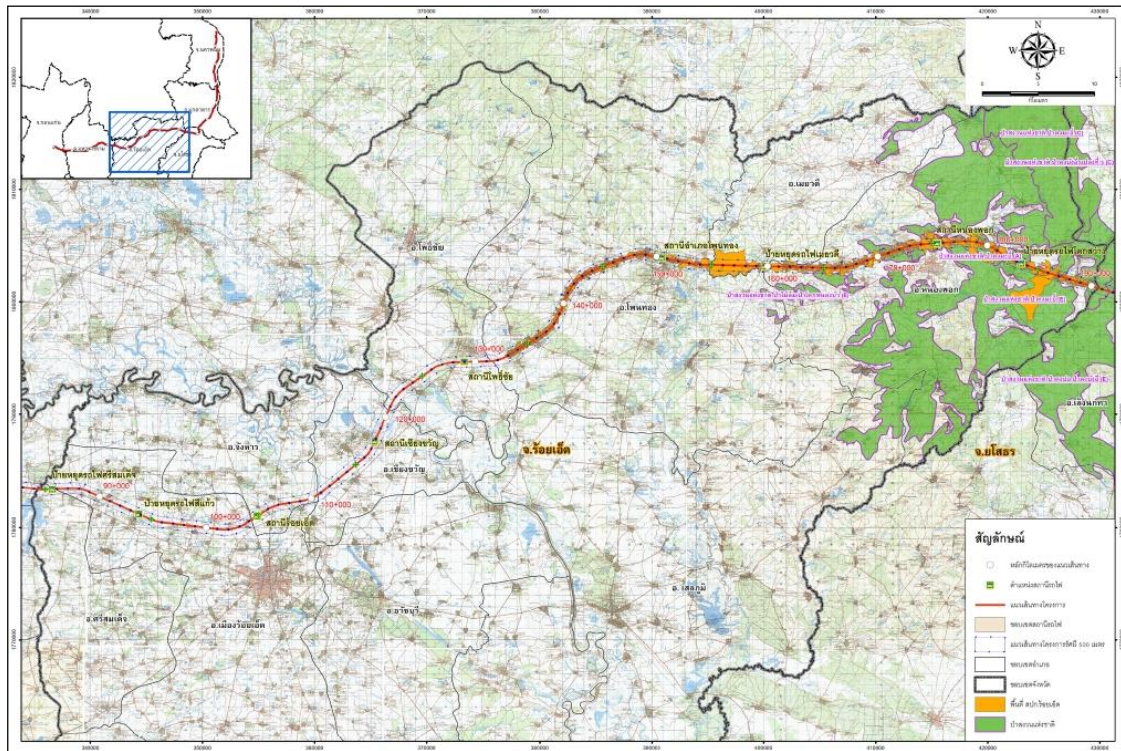
การสำรวจภาคสนามเชิงพื้นที่ (Area-Based Surveys) ดำเนินการสำรวจในพื้นที่ศึกษาข้างละ 500 เมตรจากกึ่งกลางแนวเส้นทางรถไฟโครงการ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 8 แห่ง โดยแบ่งเป็น พื้นที่ก่อสร้างสัญญาที่ 1 จำนวน 4 แห่ง และพื้นที่ก่อสร้างสัญญาที่ 2 จำนวน 4 แห่ง ดังแสดงในรูปที่ 6.3-1 ถึง รูปที่ 6.3-7 โดยสำรวจจากแนวเส้นทางโครงการ และใช้แนวสำรวจ ที่ตั้งฉากกับแนวถนนโครงการในทุกระยะ 5,000 เมตร (ในการนี้ได้มีการสำรวจเฉพาะพื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติเท่านั้น เนื่องจากยังไม่ได้รับการอนุญาตสำรวจวิจัยจากกรมป่าไม้) โดยการเดินและการใช้ยานพาหนะ เพื่อค้นหาตัวสัตว์ป่า หรือจากร่องรอยต่าง ๆ ที่สามารถระบุชนิดสัตว์ได้ เช่น เครื่องหมายต่างๆ ที่สัตว์ทำไว้ รอยเท้า ร่องรอยข่วน/ขูด โปรง รัง กองมูล อาหารสำรอง ขน คราบ ซาก ซึ่งมีวิธีการสำรวจสรุปได้ดังนี้



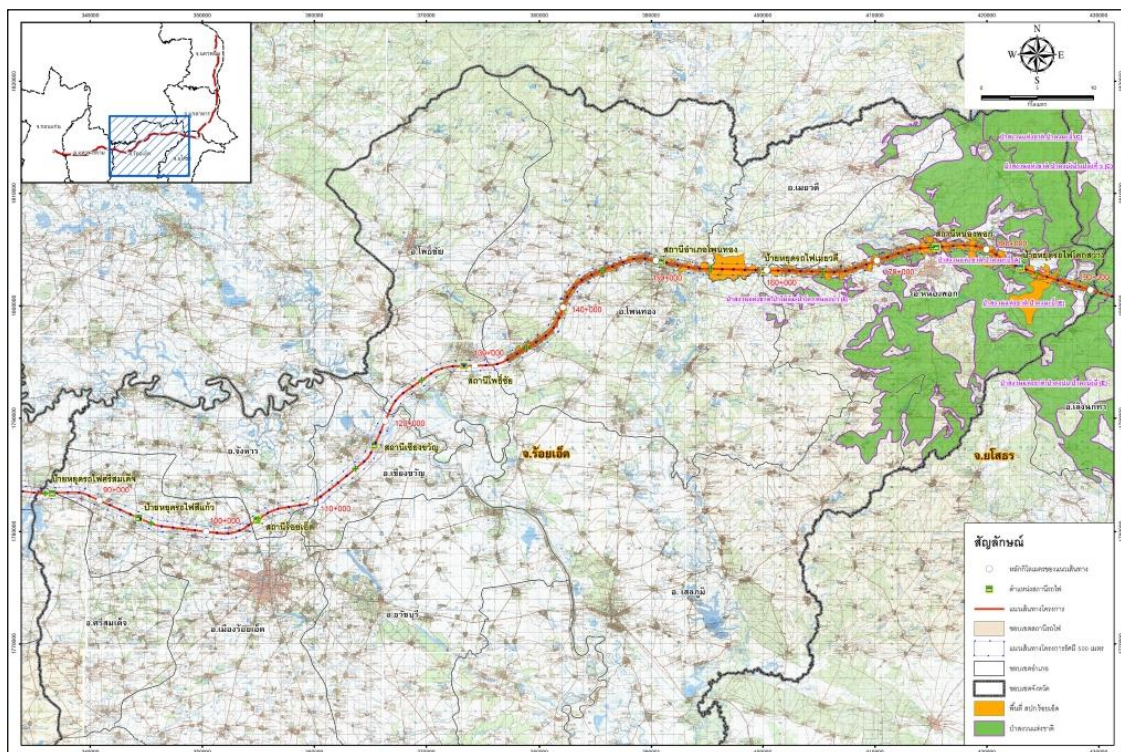
รูปที่ 6.3-1 พื้นที่ศึกษาสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าที่อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าหนองเม็ก
และป่าลุ่มพุก (สัญญาที่ 1)



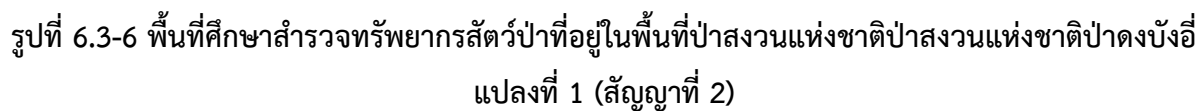
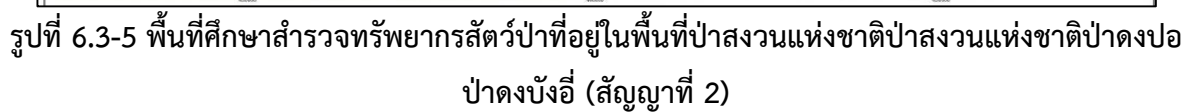
รูปที่ 6.3-2 พื้นที่ศึกษาสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าที่อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่ากุตุรง (สัญญาที่ 1)

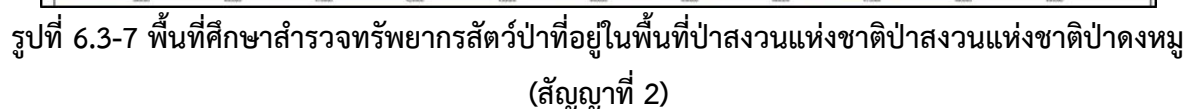


รูปที่ 6.3-3 พื้นที่ศึกษาสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าที่อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าสงวนแห่งชาติป่าป่าไผ่ล้ม
และป่าโคกหนองบัว และป่าสงวนแห่งชาติป่าดงมะอี (สัญลักษณ์ที่ 1)



รูปที่ 6.3-4 พื้นที่ศึกษาสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าที่อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าสงวนแห่งชาติป่าดงมะอี
(สัญลักษณ์ที่ 2)





- **วิธีการค้นหา (Active Searching)** เป็นการค้นหาตัวสัตว์ป่าและร่องรอยต่าง ๆ ในบริเวณพื้นที่ศึกษาที่มีสภาพนิเวศลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งบริเวณที่เป็นกองวัสดุ โพรง ใต้ขอนไม้/ซากไม้ และบนต้นไม้ อาจต้องมีการขุดดินเพื่อค้นหาสัตว์จำพวกเลื้อยคลาน เป็นต้น ตลอดจนค้นหาตัวอ่อนของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกที่ซุกซ่อนอยู่ตามแหล่งน้ำลักษณะต่าง ๆ เพราะมีแนวโน้มของการพบได้ดีกว่าตัวเต็มวัย

- การสำรวจพบโดยบังเอิญ และ/หรือตามโอกาส (Randomly and Opportunistically Survey) ในบริเวณต่าง ๆ นอกแนวสำรวจ แปลงและจุดสำรวจด้วยการเดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสัตว์ตามแนวลำห้วย และเส้นทางสัญจร

- **การใช้อุปกรณ์ในการสำรวจ** ด้วยการติดตั้งกรงดัก (Trapping) เพื่อสำรวจสัตว์ป่าในกลุ่มของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ส่วนการวางตาข่าย (Netting) สำรวจสัตว์ป่ากลุ่มนกและค้างคาว และการวางหลุมดัก (Pitfall) สำรวจสัตว์ป่ากลุ่มสัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก เพื่อเพิ่มโอกาสในการเจอสัตว์ป่าขนาดเล็ก หรือสัตว์ป่าที่หาเจอได้ยาก และมีโอกาสพบเจอได้น้อย โดยสัตว์ป่าที่ติดอยู่ในอุปกรณ์จะมีการปล่อยคืนสู่ธรรมชาติทั้งหมด

(2) **การสำรวจโดยอ้อม (Indirect Inquiring Method)** การเก็บข้อมูลสัตว์ป่าโดยทางอ้อมจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ แบ่งเป็น 2 วิธีการ ดังนี้

(2.1) **การสำรวจจากเอกสาร (Literature Review)** คือ การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากการตรวจสอบเอกสารหรืองานวิจัยที่ได้มีการสำรวจชนิดของสัตว์ป่าในบริเวณพื้นที่ศึกษามาแล้วทั้งในอดีตและปัจจุบันเท่าที่หาได้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเสริมวิธีการสำรวจโดยตรงเท่านั้น

(2.2) **การสอบถาม (Inquiry)** ดำเนินการโดยการสอบถามราษฎร โดยคัดเลือกเฉพาะราษฎรที่มีบ้านเรือนหรือมีที่ดินทำกินอยู่ใกล้เคียง ซึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้เป็นอย่างดี ทั้งชนิดสัตว์ป่าและช่วงเวลาที่ยังสัตว์ป่าเข้ามาใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่โครงการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเสริมของชนิดสัตว์ป่าที่ไม่พบจากการสำรวจโดยตรง การสอบถามให้ครอบคลุมถึงชนิดสัตว์ป่า การล่าสัตว์ป่า และการใช้ประโยชน์จากสัตว์ป่าของราษฎรด้วย รวมทั้งการสอบถามจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลกระทบ เพื่อจะได้ทราบถึงข้อมูลของชนิดสัตว์ป่าที่พบเห็น โดยประมวลจากลักษณะตัวของสัตว์ เช่น สี ขาก แหล่งอาหาร แหล่งที่อยู่อาศัยและพฤติกรรมที่น่าสนใจ และได้ข้อมูลชนิดสัตว์ป่าที่ถูกต้องและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งใช้เป็นข้อมูลเสริมความหลากหลายชนิดสัตว์ป่าที่ไม่พบจากการสำรวจโดยตรง เนื่องจากสัตว์ป่าบางชนิดมีความซุกซมน้อย หรือหลบซ่อนตัว/หากินเป็นบางช่วงเวลา ทำให้การสำรวจโดยตรงซึ่งเป็นช่วงเวลาจำกัดไม่พบเห็นตัวสัตว์ป่า การสอบถามข้อมูลสัตว์ป่าจะครอบคลุมถึงการลักลอบล่าสัตว์ป่า และชนิดสัตว์ป่าที่นำมาบริโภคหรือใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของราษฎรในพื้นที่โครงการเพื่อประเมินสภาพปัญหาของสัตว์ป่าในปัจจุบัน ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจโดยทางอ้อมนั้น จะใช้เป็นเพียงข้อมูลเสริมเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาในภาคสนามโดยวิธีการสำรวจโดยตรงเท่านั้น

(3) **การจำแนกความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่า** จำแนกชนิดสัตว์ป่าและการจัดหมวดหมู่ตามอนุกรมวิธานของสัตว์ป่าแต่ละกลุ่ม โดยนำเสนอตารางแสดงรายชื่อและการจำแนกสัตว์ป่าตามหลักอนุกรมวิธานของสัตว์ป่าที่สำรวจพบในพื้นที่โครงการ และพื้นที่ศึกษาของโครงการ ซึ่งมีการอ้างอิงดังนี้

- **สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก** ใช้ ัญญา จันอาจ (2549) Taylor (1962), Inger (1966), Matsui (1996), Frost (2000) และ Pough et al. (2001) สำหรับการจำแนกจัดหมวดหมู่ตามอนุกรมวิธาน และเอกสารอ้างอิงทางวิชาการที่ออกมาภายหลัง

- **สัตว์เลื้อยคลาน** ใช้ Chan-Ard,T., J.W. Parr and J.Nabhitabhata (2015), Das.I, (2010), Taylor (1963, 1965, 1970), Nuttaphand (1979), Cox (1991), Matsui (1996), Cox et al. (1998) และ Pough et al. (2001) สำหรับจำแนกชนิดและจัดหมวดหมู่ตามอนุกรมวิธาน และเอกสารอ้างอิงทางวิชาการที่ออกมาภายหลัง

- **นก** ใช้ Lekagul and Round (1991) จารุจินต์ นฤตภูมิ และคณะ (2550) และ Robson (2002) สำหรับจำแนกชนิดและหมวดหมู่ตามอนุกรมวิธาน รวมทั้งเอกสารอ้างอิงทางวิชาการที่ออกมาภายหลัง และจำแนกข้อมูลนกประจำถิ่นและนกอพยพ

- **สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม** ใช้ Francis (2008) Lekagul and McNeely (1977), Corbet and Hill (1992), Feldhamer et al. (1999) Kanchanasakha,B., S.Simchareon. and U.T Than. (1998) สรรพสัตว์ กาญจนวนิชย์ (2540) สมโภชน์ ศรีโกสามาตร และทรอย แชนเซล (2539) และจอห์น พาร์ (2546)

(4) **การจัดทำบัญชีรายชื่อ** นำข้อมูลที่ได้จากรวบรวมทั้งทางตรงและทางอ้อม มาจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อสัตว์ป่าทั้งหมดที่สำรวจพบ โดยจัดหมวดหมู่ตามอนุกรมวิธานแยกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก สัตว์เลื้อยคลาน นก และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม โดยจัดลำดับ (Classification) ตามอนุกรมวิธาน คือ อันดับ (Order) วงศ์ (Family) และชนิด (Species) พร้อมข้อมูลการพบสัตว์ป่าในพื้นที่แต่ละแห่ง ซึ่งจะระบุความชุกชุม (Abundance) สถานที่ที่พบ (Habitat Type) และสถานภาพ (Status) ของแต่ละชนิดไว้ด้วย

(5) **สถานภาพตามกฎหมาย** การจำแนกสถานภาพของสัตว์ป่า จะจำแนกประเภทของสัตว์ป่าตามสถานภาพสัตว์ป่าที่ได้รับการคุ้มครอง ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและการคุ้มครองสัตว์ป่า ได้แก่

(ก) สัตว์ป่าสงวน คือ สัตว์ป่าที่มีรายชื่อตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 เป็นสัตว์ป่าหายากหรือสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์จำเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวด

(ข) สัตว์ป่าคุ้มครอง คือ สัตว์ป่าที่ได้รับการกำหนดให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 โดยมีรายชื่อตามบัญชีท้ายประกาศกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 เป็นสัตว์ป่าที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หรือจำนวนของสัตว์ป่าชนิดนั้นมีแนวโน้มลดลงอันอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ

(ค) สัตว์ป่าควบคุม คือ สัตว์ป่าที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ และสัตว์ป่าอื่นที่ต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

(ง) สัตว์ป่าอันตราย คือ สัตว์ป่าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษต่อมนุษย์หรือสัตว์ป่าอื่น หรือมีผลคุกคามให้สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศ เปลี่ยนแปลงเสียหายอย่างรวดเร็ว หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืชตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

6) สถานภาพด้านการอนุรักษ์

(ก) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ที่กำหนดสัตว์ป่าของประเทศไทยให้เป็น (1) สัตว์ป่าสงวน (reserved animal) ได้แก่ ชนิดที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ หรือสูญพันธุ์ไปแล้ว มีจำนวน 19 ชนิด และตรวจสอบได้จากบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) และ (2) สัตว์ป่าคุ้มครอง (protected animal) ได้แก่ ชนิดที่คุ้มครองไว้ไม่ให้ประชากรลดลงและเพื่อมิให้บางชนิดต้องสูญพันธุ์ และตรวจสอบได้จากบัญชีกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. 2562 สำหรับชนิดที่ไม่มีรายชื่อในทั้งสองบัญชีเป็นสัตว์ป่าไม่ได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย (non-protected animal) ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

(ข) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning) พ.ศ. 2560 ซึ่งพิจารณาตามภาวะของการถูกคุกคามเฉพาะประเทศไทย และใช้เกณฑ์ของ IUCN (2022) ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ยอมรับในประเทศไทยและนานาชาติ โดยจำแนกเป็น

- สูญพันธุ์ (Extinct : EX)
- สูญพันธุ์ในธรรมชาติ (Extinct in the Wild : EW)
- ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Critically Endangered : CR)
- ใกล้สูญพันธุ์ (Endangered : EN)
- มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable : VU)
- ใกล้ถูกคุกคาม (Near threatened : NT)
- กลุ่มที่เป็นกังวลน้อยที่สุด (Least Concern : LC)
- ข้อมูลไม่เพียงพอ (Data Deficient : DD)
- ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น (Endemic : E)

(7) สถานภาพของสัตว์ป่าระดับโลก หมายถึง สถานภาพของสัตว์ป่า จาก Red Data List ของ International Union Conservation of Nature; IUCN (2022) (www.iucnredlist.org/) ซึ่งพิจารณาสัตว์ป่าตามภาวะของการคุกคามในระดับโลกและเป็นมาตรฐานยอมรับโดยนานาชาติ เช่นเดียวกับที่ สผ. กำหนด

นอกเหนือจากนี้ จะดำเนินการสรุปชนิดสัตว์ป่าตามประเภทสถานภาพทั้งตามฤดูกาล ได้แก่ โดยเฉพาะสถานภาพการเป็นนกประจำถิ่น (resident Bird) และการเป็นนกอพยพย้ายถิ่น (migratory Bird) ของประเทศไทย ตาม Lekagul and McNeely (1991)

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

(ก) ความหลากหลายชนิด (Species diversity) การวิเคราะห์ชนิดของสัตว์ป่าเพื่อให้ทราบว่าสัตว์ป่ากลุ่มใดบ้าง แต่ละกลุ่มมีกี่ชนิด ประกอบด้วยชนิดอะไรบ้าง โดยจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อสัตว์ป่าตามเอกสารที่อ้างอิงไว้ในภาคเอกสารอ้างอิง

(ข) ความชุกชุม (Abundance) เป็นการวิเคราะห์ว่าสัตว์ป่าแต่ละชนิดมีความชุกชุมมากหรือน้อยอย่างไร โดยวิเคราะห์ความชุกชุมของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ โดยนำร่องรอยของสัตว์ป่าแต่ละชนิดที่พบเฉพาะในแปลงสำรวจบนเส้นทางที่กำหนด มาคำนวณหาอัตราการพบเห็น (Encounter Rate, ER) โดยใช้สูตร

$$\begin{aligned} \text{โดย} \quad ER_a &= n_a \times 100/N \\ ER_a &= \text{อัตราการพบเห็นร่องรอยของสัตว์ชนิด a} \\ n_a &= \text{จำนวนแปลงตัวอย่างที่มีร่องรอยของสัตว์ชนิด a} \\ N &= \text{จำนวนแปลงตัวอย่างที่เก็บข้อมูลทั้งหมด} \end{aligned}$$

และคำนวณหาความชุกชุมของสัตว์ป่าทั้ง 4 ชั้นโดย ดัดแปลงสูตรในการคำนวณของ Pettingill (1970) ดังนี้

$$\text{ร้อยละของความชุกชุม} = \frac{\text{จำนวนครั้งที่พบสัตว์} \times 100}{\text{จำนวนครั้งที่สำรวจ}}$$

โดยกำหนดระดับความชุกชุมได้ออกเป็น 3 ระดับ

ร้อยละของความชุกชุม	0 - 33%	(มีความชุกชุมน้อย)
	34 - 66%	(มีความชุกชุมปานกลาง)
	67 - 100%	(มีความชุกชุมมาก)

(ค) สถานภาพของสัตว์ป่า อ้างอิงสถานภาพตามที่กำหนดโดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 การกำหนดโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2560) และการกำหนดโดย International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN 2022)

(ง) ประเมินสถานภาพและผลกระทบต่อสัตว์ป่าและวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการต่อทรัพยากรสัตว์ป่า โดยแบ่งระดับผลกระทบของโครงการต่อสัตว์ป่าออกเป็น 3 ระดับ ตามลักษณะของถิ่นอาศัยประเภทของสัตว์ป่า คือ

ระดับที่ 1 ระดับถูกรบกวนการดำรงชีวิตของสัตว์ป่า จนไม่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข
ระดับที่ 2 ระดับถิ่นที่อยู่อาศัยถูกคุกคาม เปลี่ยนสภาพ ถูกตัดขาดจากกัน หรือถูกทำลายโดยสิ้นเชิง และ
ระดับที่ 3 ระดับถูกคุกคามต่อชีวิตโดยตรง จนเป็นเหตุให้บาดเจ็บป่วยหรือตาย

6.4 ลักษณะทางนิเวศของพื้นที่โครงการ

เมื่อพิจารณาพื้นที่ก่อสร้างโครงการ ทั้ง 2 สัญญา ประกอบด้วย สัญญาที่ 1 ช่วงบ้านไผ่-หนองพอก จากเขตอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ถึงอำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด หรือจากช่วง กม.0+000 ถึง กม.177+500 รวมระยะทาง 177.50 กิโลเมตร และ สัญญาที่ 2 ช่วงหนองพอก-สะพานมิตรภาพ 3 จากเขตอำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ถึงอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม หรือจากช่วง กม.177+500 ถึง กม.354+783 รวมระยะทาง 177.283 กิโลเมตร สภาพภูมิประเทศของพื้นที่โครงการเป็นที่ราบสลับที่ตัดผ่านการใช้ประโยชน์ที่ดินหลากหลายประเภท เช่น นาข้าว พืชไร่ แหล่งน้ำ ป่าไม้ ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

6.5 ผลการศึกษา

สัญญาที่ 1 ช่วงบ้านไผ่-หนองพอก

การสำรวจและรวบรวมข้อมูลความหลากหลายชนิดสัตว์ป่าในบริเวณโครงการ ดำเนินการศึกษา 2 ฤดูกาล ได้แก่ ช่วงฤดูฝน ระหว่างวันที่ 1-7 มิถุนายน 2566 และฤดูหนาว ระหว่างวันที่ 15-21 พฤศจิกายน 2566 โดยการวางแผนสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่า ดำเนินการในพื้นที่โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียงในระยะ 500 เมตรจากพื้นที่โครงการ ในการนี้ได้มีการสำรวจเฉพาะพื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติเท่านั้น ยังไม่ได้เข้าสำรวจในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เนื่องจากอยู่ระหว่างการทำเรื่องขออนุญาตสำรวจวิจัยจากกรมป่าไม้) ดังแสดงในรูปที่ 6.3-1 ผลการวิเคราะห์พบข้อมูลจำนวนสัตว์ป่ารวมกันทั้ง 2 ฤดูกาล รวมทั้งสิ้น 119 ชนิด จำแนกเป็นจำนวนชนิดของสัตว์ป่าแต่ละกลุ่ม คือ กลุ่มสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม จำนวน 12 ชนิด (ร้อยละ 10.08 ของจำนวนชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมด) กลุ่มสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก จำนวน 14 ชนิด (ร้อยละ 11.76 ของจำนวนชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมด) กลุ่มสัตว์เลื้อยคลาน จำนวน 21 ชนิด (ร้อยละ 17.65 ของจำนวนชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมด) และกลุ่มของนก จำนวน 72 ชนิด (ร้อยละ 60.58 ของจำนวนชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมด) โดยแสดงรายละเอียดในแต่ละฤดูกาล ตารางที่ 6.5-1 ถึง ตารางที่ 6.5-3

1 ความหลากหลายชนิดสัตว์ป่า ความหลากหลายชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้เป็นข้อมูลการสอบถาม การพบเห็นตัวสัตว์ พบร่องรอย และได้ยินเสียงดังรูปที่ 6.5-1 ถึงรูปที่ 6.5-4 เมื่อแจกแจงจำนวนชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้ในพื้นที่โครงการและพื้นที่ศึกษา จำนวน 2 ฤดูกาล พบสัตว์ป่าในพื้นที่โครงการจำนวน 93 ชนิด และพื้นที่ศึกษาจำนวน 119 ชนิด สำหรับความหลากหลายชนิดสัตว์ป่าทั้งหมดพบว่ามีสัตว์ป่าคุ้มครองจำนวน 68 ชนิด สำหรับรายละเอียดความหลากหลายชนิดตามหลักอนุกรมวิธานของสัตว์ป่าแต่ละชั้นมีดังนี้

ตารางที่ 6.5-1 สรุปข้อมูลการสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง ช่วงฤดูฝน ระหว่างวันที่ 1-7 มิถุนายน 2566

ประเภท	จำนวน			ความชุกชุมของสัตว์ป่า			สถานภาพของสัตว์ป่า								
	อันดับ	วงศ์	ชนิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	IUCN (2022)			สผ. (2560)			พรบ. (2562)		
							NT	LC	no	NT	LC	no	ค	คพ	no
1. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	5	7	12	12	-	-	-	11	1	-	11	1	4	-	8
2. สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	1	5	14	14	-	-	-	14	-	-	13	1	-	-	14
3. สัตว์เลื้อยคลาน	2	10	21	21	-	-	1	12	8	1	14	6	5	2	14
4. นก	18	38	71	60	9	2	-	70	1	1	65	5	52	4	15
รวม	26	60	118	107	9	2	1	107	10	2	103	13	61	6	51

หมายเหตุ : พรบ.2562 = สถานภาพตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ปี 2562

IUCN = สถานภาพตาม IUCN ปี 2022

สผ. = สถานภาพทรัพยากรชีวภาพของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปี 2560

no = ไม่ได้รับการกำหนดสถานภาพ ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

NT = Near Threatened (แนวโน้มถูกคุกคาม) LC = Least Concern (เป็นกังวลน้อยที่สุด)

ตารางที่ 6.5-2 สรุปข้อมูลการสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง ช่วงฤดูหนาว ระหว่างวันที่ 15-21 พฤศจิกายน 2566

ประเภท	จำนวน			ความชุกชุมของสัตว์ป่า			สถานภาพของสัตว์ป่า								
	อันดับ	วงศ์	ชนิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	IUCN (2022)			สผ. (2560)			พรบ. (2562)		
							NT	LC	no	NT	LC	no	ค	คพ	no
1. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	5	7	12	12	-	-	-	11	1	-	11	1	4	-	8
2. สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	1	5	13	13	-	-	-	13	-	-	12	1	-	-	13
3. สัตว์เลื้อยคลาน	2	10	21	21	-	-	1	12	8	1	14	6	5	2	14
4. นก	18	38	70	54	11	5	-	69	1	1	64	5	51	4	15
รวม	26	60	116	100	11	5	1	105	10	2	101	13	60	6	50

หมายเหตุ : พรบ.2562 = สถานภาพตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ปี 2562

IUCN = สถานภาพตาม IUCN ปี 2022

สผ. = สถานภาพทรัพยากรชีวภาพของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปี 2560

no = ไม่ได้รับการกำหนดสถานภาพ ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

NT = Near Threatened (แนวโน้มถูกคุกคาม)

LC = Least Concern (เป็นกังวลน้อยที่สุด)

ตารางที่ 6.5-3 สรุปข้อมูลการสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียงทั้ง 2 ช่วงฤดูกาล

ประเภท	จำนวน			ความชุกชุมของสัตว์ป่า			สถานภาพของสัตว์ป่า								
	อันดับ	วงศ์	ชนิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	IUCN (2022)			สผ. (2560)			พรบ. (2562)		
							NT	LC	no	NT	LC	no	ค	คพ	no
1. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	5	7	12	12	-	-	-	11	1	-	11	1	4	-	8
2. สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	1	5	14	14	-	-	-	14	-	-	13	1	-	-	14
3. สัตว์เลื้อยคลาน	2	10	21	21	-	-	1	12	8	1	14	6	5	2	14
4. นก	18	38	72	56	11	5	-	71	1	1	66	5	53	4	15
รวม	26	60	119	103	11	5	1	108	10	2	104	13	62	6	51

หมายเหตุ : พรบ.2562 = สถานภาพตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ปี 2562

IUCN = สถานภาพตาม IUCN ปี 2022

สผ. = สถานภาพทรัพยากรชีวภาพของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปี 2560

no = ไม่ได้รับการกำหนดสถานภาพ ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

NT = Near Threatened (แนวโน้มถูกคุกคาม) LC = Least Concern (เป็นกังวลน้อยที่สุด)



ช่วงฤดูฝน



ช่วงฤดูแล้ง

รูปที่ 6.5-1 การส่องกล้องส่องตาหาตัวสัตว์ป่า



ช่วงฤดูหนาว (ต่อ)

รูปที่ 6.5-1 (ต่อ) การส่องกล้องส่องตาหาตัวสัตว์ป่า

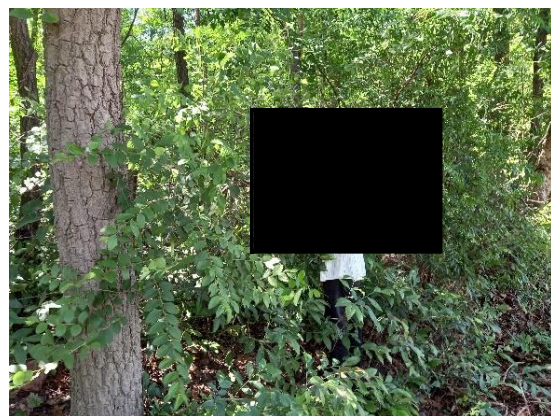


ช่วงฤดูฝน

รูปที่ 6.5-2 การส่องสัตว์ป่าในเวลากลางคืน



ช่วงฤดูหนาว
รูปที่ 6.5-2 (ต่อ) การส่องสัตว์ป่าในเวลากลางคืน



การเดินสำรวจหาร่องรอยสัตว์ป่าช่วงฤดูฝน

รูปที่ 6.5-3 การสำรวจสัตว์ป่าโดยตรง

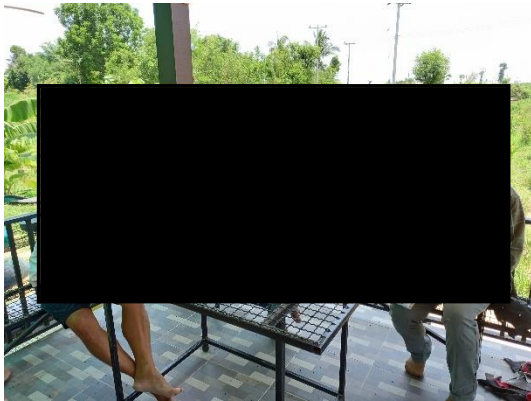


การเดินสำรวจหาร่องรอยสัตว์ป่าช่วงฤดูฝน (ต่อ)



การเดินสำรวจหาร่องรอยสัตว์ป่าช่วงฤดูแล้ง

รูปที่ 6.5-3 (ต่อ) การสำรวจสัตว์ป่าโดยตรง



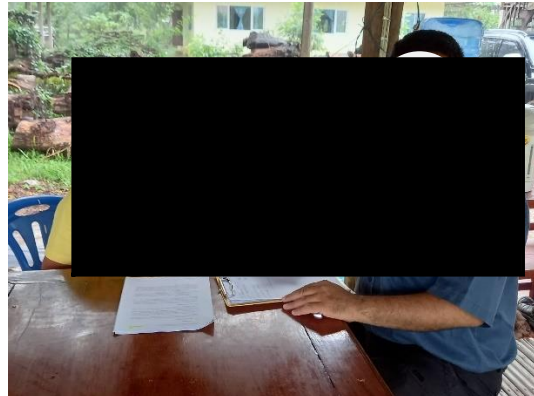
การสอบถามข้อมูลจากคุณสมพงษ์ สมีแจ้ง
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ต.ภูเหล็ก อ.บ้านไผ่ จ.ขอนแก่น



การสอบถามข้อมูลจากคุณประดิษฐ์ เคนนิคม
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ต.แวงน่าง อ.เมือง จ.มหาสารคาม



การสอบถามข้อมูลจากคุณคมวิทย์ อาจศัตรู
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 ต.ผาน้ำย้อย อ.หนองพอก จ.ร้อยเอ็ด



การสอบถามข้อมูลจากคุณบัวทอง เกษี
เจ้าหน้าที่รักษาป่า หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ รอ.1 (ดงมะอี)
อ.หนองพอก จ.ร้อยเอ็ด

การสอบถามข้อมูลสัตว์ป่าช่วงฤดูฝน

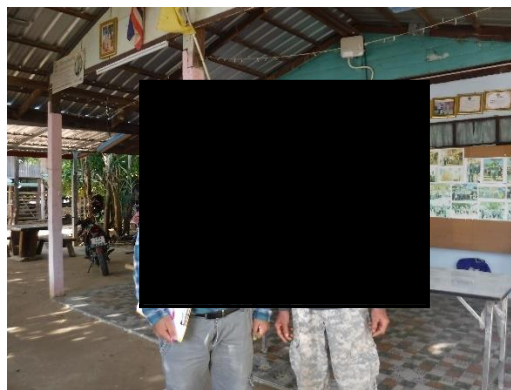
รูปที่ 6.5-4 การสำรวจโดยทางอ้อม



คุณสมปอง สมีแจ้ง
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ต.ภูเหล็ก อ.บ้านไผ่ จ.ขอนแก่น



คุณนพรัตน์ กองอาสา
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ต.บริบือ อ.บริบือ จ.มหาสารคาม



คุณสมจิต พิมรัตน์
17 ต.พระธาตุ อ.เชียงขวัญ จ.ร้อยเอ็ด
การสอบถามข้อมูลสัตว์ป่าช่วงฤดูหนาว

รูปที่ 6.5-4 (ต่อ) การสำรวจโดยทางอ้อม

1.) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (Class Mammalia) รวบรวมข้อมูลความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าในชั้นนี้จากภาคสนามที่พบเห็นด้วยสายตา ได้ยินเสียง และพบร่องรอยต่างๆ ทั้ง 2 ฤดูกาล ดังรูปที่ 6.5-5 พบทั้งหมด 12 ชนิด ใน 7 วงศ์ และ 5 อันดับ ดังตารางที่ 6.5-4 ซึ่งความหลากหลายชนิดสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมากที่สุดเป็นวงศ์หนู (Family Muridae) จำนวน 4 ชนิด รองลงมาเป็นวงศ์กระรอก (Family Sciuridae) จำนวน 3 ชนิด ส่วนวงศ์อื่นๆ ที่สำรวจพบจำนวนวงศ์ละ 1 ชนิด เช่น วงศ์กระแต (Family Tupaiidae) วงศ์กระต่าย (Family Leporidae) วงศ์ค้างคาวหน้ายักษ์ (Family Hipposideridae) วงศ์พังพอน (Family Herpestidae) เป็นต้น



กระจ๊วน



กระรอกหลากสี



ร่องเท้าพังพอน

การสำรวจช่วงฤดูฝน

รูปที่ 6.5-5 ร่องรอยของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม



รอยเท้าหนูบริเวณริมแหล่งน้ำ



รูหนูพุกเล็ก

การสำรวจช่วงฤดูหนาว

รูปที่ 6.5-5 (ต่อ) ร่องรอยของสัตว์เลื้อยลูกด้วยนม

ตารางที่ 6.5-4 ข้อมูลสัตว์เสี่ยงลูกด้วยนมบริเวณพื้นที่โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่ง อาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ.2562	สผ.2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
ORDER RODENTIA									
FAMILY SCIURIDAE									
1. กระรอกทองแดง (<i>Callosciurus erythraeus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
2. กระรอกหลากสี (<i>Callosciurus finlaysonii</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
3. กระจ๊อน (<i>Menetes berdmorei</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
FAMILY MURIDAE									
4. หนูท้องขาว (<i>Rattus rattus</i>)	UC	-	-	-	/	/	1-2, 4	-1	0
5. หนูบ้าน (<i>Rattus norvegicus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
6. หนูพุกเล็ก (<i>Bandicota savilei</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
7. หนูหริ่งนาหางยาว (<i>Mus caroli</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
ORDER SCANDENTIA									
FAMILY TUPAIIDAE									
8. กระแตเหินือ (<i>Tupaia belangeri</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	1-4	0	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 6.5-4 (ต่อ) ข้อมูลสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมบริเวณพื้นที่โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่ง อาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ.2562	สผ.2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
ORDER CHIROPTERA									
FAMILY VESPERTILIONIDAE									
9. ค้างคาวลูกหนูบ้าน (<i>Pipistrellus javanicus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
FAMILY HIPPOSIDERIDAE									
10. ค้างคาวหน้ายักษ์เล็ก (<i>Hipposideros pomona</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
ORDER LAGOMORPHA									
FAMILY LEPORIDAE									
11. กระต่ายป่า (<i>Lepus peguensis</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	1-2, 4	0	0
ORDER CARNIVORA									
FAMILY HERPESTIDAE									
12. พังพอนธรรมดา (<i>Herpestes javanicus</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	1-2, 4	0	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

2.) **ชั้นสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก (Class Amphibia)** รวบรวมข้อมูลความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าชั้นนี้จากภาคสนามที่พบเห็นด้วยสายตา และได้ยินเสียง ทั้งในช่วงกลางวันและกลางคืน ดังรูปที่ 6.5-6 ในช่วงฤดูฝนพบจำนวน 14 ชนิด และฤดูหนาวจำนวน 11 ชนิด ใน 5 วงศ์ ดังตารางที่ 6.5-5 ซึ่งทั้งหมดอยู่ในอันดับคางคก/เขียด/กบ/ปาด/อึ่ง (Order Anura) โดยฤดูฝนพบมากที่สุดในวงศ์กบนา (Family Ranidae) จำนวน 5 ชนิด รองลงมาเป็นวงศ์กบ (Family Dicroglossidae) และวงศ์อึ่งอ่าง (Family Microhylidae) จำนวนวงศ์ละ 3 ชนิด วงศ์ปาดโลกเก่า (Family Rhacophoridae) จำนวน 2 ชนิด และวงศ์คางคก (Family Bufonidae) จำนวน 1 ชนิด ส่วนในฤดูหนาวพบมากที่สุดในวงศ์กบนา (Family Ranidae) และวงศ์อึ่งอ่าง (Family Microhylidae) จำนวนวงศ์ละ 3 ชนิด รองลงมาเป็นวงศ์กบ (Family Dicroglossidae) และวงศ์ปาดโลกเก่า (Family Rhacophoridae) จำนวนวงศ์ละ 2 ชนิด และวงศ์คางคก (Family Bufonidae) จำนวน 1 ชนิด



อึ่งแม่หนาว



เขียดจะนา



เขียดอีโม



เขียดหลังปุม

การสำรวจช่วงฤดูฝน 2566

รูปที่ 6.5-6 การสำรวจสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก



กบหลังขีด



อิงอ่างบ้าน



เขียดตะปาด

การสำรวจช่วงฤดูฝน 2566 (ต่อ)



เขียดอีโม้



กบนา

การสำรวจช่วงฤดูหนาว 2566

รูปที่ 6.5-6 (ต่อ) การสำรวจสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก



รังแม่हनาว

การสำรวจช่วงฤดูหนาว 2566 (ต่อ)

รูปที่ 6.5-6 (ต่อ) การสำรวจสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

ตารางที่ 6.5-5 ข้อมูลขั้นสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ.2562	สผ.2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
ORDER ANURA									
FAMILY BUFONIDAE									
1. คางคกบ้าน (<i>Bufo melanostictus</i>)	UC	-	-	LC	/	/	1-4	-1	0
FAMILY DICROGLOSSIDAE									
2. เขียดจะนา (<i>Occidozyga limma</i>)	UC	-	-	-	/	/	1-2, 4	-1	0
3. เขียดอีโม (<i>Fejervarya limnocharis</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
4. เขียดหลังป้อม (<i>Occidozyga magnapustulosa</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
FAMILY MICROHYLIDAE									
5. อีงอ่างบ้าน (<i>Kaloula pulchra</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
6. อีงแม่หนาว (<i>Microhyla berdmorei</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
7. อีงน้ำเต้า (<i>Microhyla ornata</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	1-2, 4	0	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 6.5-5 (ต่อ) ข้อมูลขั้นสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ.2562	สผ.2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
FAMILY RANIDAE									
8. กบนา (<i>Hoplobatrachus rugulosus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
9. กบหลังขีด (<i>Hylarana macrodactyla</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
10. เขียดจิก (<i>Hylarana erythraea</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
11. เขียดทราย (<i>Occidozyga martensii</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
12. เขียดว่าก (<i>Hylarana glandulosa</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
FAMILY RHACOPHORIDAE									
13. ปาดบ้าน (<i>Polypedates leucomystax</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
14. เขียดตะปาด (<i>Polypedates mutus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

3.) **ชั้นสัตว์เลื้อยคลาน (Class Reptilia)** รวบรวมข้อมูลความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าในขั้นนี้จากภาคสนาม ที่พบเห็นด้วยสายตา ได้ยินเสียง และพบร่องรอยต่างๆ ทั้ง 2 ฤดูกาล ดังรูปที่ 6.5-7 พบทั้งหมด 10 ชนิดใน 2 วงศ์ และ 2 อันดับ ดังตารางที่ 6.5-6 โดยชนิดสัตว์ป่าส่วนใหญ่อยู่ในอันดับจิ้งจก/กิ้งก่า/จิ้งเหลน/ตะกวด/งู (Order Squamata) วงศ์ที่มีความหลากหลายชนิดมากที่สุดเป็นวงศ์จิ้งจกและตุ๊กแก (Family Gekkonidae) จำนวน 5 ชนิด รองลงมาเป็นวงศ์งูพิษอ่อน (Family Colubridae) จำนวน 4 ชนิด นอกจากนั้นเป็นสัตว์ในวงศ์อื่นๆ เช่น วงศ์กิ้งก่า (Family Agamidae) วงศ์จิ้งเหลน (Family Scincidae) วงศ์งูไพธอน (Family Pythonidae) วงศ์เหี้ย (Family Varanidae) เป็นต้น ส่วนอันดับเต่า-ตะพาบ (Order Testudines) พบเพียง 1 ชนิด ได้แก่ เต่านา (*Malayemys subtrijuga*)



ตุ๊กแกบ้าน



กิ้งก่าแก้ว



แอ้งธรรมดา



กิ้งก่าสวน



จิ้งจกทางนาม



งูสิงธรรมดา

การสำรวจช่วงฤดูฝน 2566

รูปที่ 6.5-7 การสำรวจสัตว์เลื้อยคลาน



งูปลิง



เต่านา

การสำรวจช่วงฤดูฝน 2566 (ต่อ)



แย้ธรรมชาติ



กิ่งก่าแก้ว



เต่านา



งูสิงธรรมชาติ

การสำรวจช่วงฤดูหนาว 2566

รูปที่ 6.5-7 (ต่อ) การสำรวจสัตว์เลื้อยคลาน

ตารางที่ 6.5-6 ข้อมูลขั้นต้นสัตว์เลื้อยคลานบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ.2562	สผ.2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
ORDER SQUAMATA									
FAMILY GEKKONIDAE									
1. ตุ๊กแกบ้าน (<i>Gekko gecko</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	/	/	1-4
2. จิ้งจกหางแบน (<i>Hemidactylus platyurus</i>)	UC	-	LC	-	/	/	/	/	1-4
3. จิ้งจกบ้าน (<i>Hemidactylus flaviviridis</i>)	UC	-	-	-	/	/	/	/	1-4
4. จิ้งจกหางหนาม (<i>Hemidactylus frenatus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	/	/	1-4
5. จิ้งจกดินลายจุด (<i>Dixonius siamensis</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	/	/	1-2, 4
FAMILY AGAMIDAE									
6. แย้มธรรมดา (<i>Leiolepis belliana</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
7. กิ้งก่าแก้ว (<i>Calotes emma</i>)	UC	ค	LC	-	/	/	1-4	-1	0
8. กิ้งก่าสวน (<i>Calotes mystaceus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
FAMILY Viperidae									
9. งูเขียวหางไหม้ท้องเขียว* (<i>Trimeresurus popeiorum</i>)	UC	-	-	-	-	/	1-2, 4	0	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน

ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง

คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 6.5-6 (ต่อ) ข้อมูลขั้นต้นสัตว์เลื้อยคลานบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ.2562	สผ.2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
FAMILY SCINCIDAE									
10. จิ้งเหลนบ้าน (<i>Eutropis multifasciata</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
FAMILY COLUBRIDAE									
11. งูสิงธรรมดา (<i>Ptyas korros</i>)	UC	คพ	LC	-	/	/	1-4	-1	0
12. งูเขียวพระอินทร์ (<i>Chrysopelea ornata</i>)	UC	-	LC	-	/	/	1-4	-1	0
13. งูเหลือมอ้อ* (<i>Homaioptis buccata</i>)	UC	-	-	-	/	/	1-2, 4	-1	0
14. งูลายสอสน (<i>Xenochrophis flavipunctatus</i>)	UC	-	-	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY PYTHONIDAE									
15. งูเหลือม* (<i>Reticulated Python</i>)	UC	คพ	-	LC	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY VARANIDAE									
16. เขียด (<i>Varanus salvator</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	1-2, 4	0	0
17. ตะกวด (<i>Varanus bengalensis</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	1-2, 4	0	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 6.5-6 (ต่อ) ข้อมูลขั้นสัตว์เลื้อยคลานบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ.2562	สผ.2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
FAMILY CYIINDROPHIIDAE									
18. งูกันขบ (<i>Cylindrophis ruffus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
FAMILY HOMALOPSIDAE									
19. งูไซ (<i>Enhydrys bocourti</i>)	UC	-	-	LC	-	/	1-2	0	0
20. งูปลิง (<i>Enhydrys plumbea</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	1-2	0	0
ORDER TESTUDINES									
FAMILY BATAGURIDAE									
21. เต่านา (<i>Malayemys subtrijuga</i>)	UC	ค	NT	NT	-	/	1-2	0	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน

ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง

คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

4.) **ชั้นนก (Class Aves)** รวบรวมข้อมูลความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าในชั้นนี้จากภาคสนามที่พบเห็นด้วยสายตา ได้ยินเสียง และพบร่องรอยต่างๆ ทั้ง 2 ฤดูกาล ดังรูปที่ 6.5-8 ในช่วงฤดูฝนพบนก จำนวน 71 ชนิด และฤดูหนาวพบ จำนวน 70 ชนิด ใน 18 อันดับ และ 38 วงศ์ ดังตารางที่ 6.5-7 โดยความหลากหลายชนิดนกมากที่สุดเป็นอันดับนกจับคอน (Order Passeriformes) พบทั้งหมด 25 ชนิด 13 วงศ์ หรือเท่ากับร้อยละ 35.21 ของความหลากหลายชนิดนกทั้งหมดที่รวบรวมข้อมูลได้ ในช่วงฤดูฝนซึ่งวงศ์ที่มีความหลากหลายชนิดมากที่สุดเป็นวงศ์นกยาง (Family Ardeidae) จำนวน 7 ชนิด รองลงมาเป็นวงศ์นกคัตคู (Family Cuculidae) จำนวน 4 ชนิด ในช่วงฤดูฝนซึ่งวงศ์ที่มีความหลากหลายชนิดมากที่สุดเป็นวงศ์นกยาง (Family Ardeidae) จำนวน 6 ชนิด รองลงมาเป็นวงศ์นกคัตคู (Family Cuculidae) จำนวน 4 ชนิด ส่วนวงศ์อื่นๆที่พบ เช่น วงศ์เหยี่ยวและอินทรี (Family Accipitridae) วงศ์นกพิราบและนกเขา (Family Columbidae) วงศ์นกจับแมลง (Family Muscipidae) วงศ์นกปรอด (Family Pycnonotidae) และ วงศ์นกกิ้งโครง (Family Sturnidae) วงศ์นกแซงแซว (Family Dicruridae) วงศ์นกเค้าแมว (Family Strigidae) วงศ์นกอัญชัน (Family Rallidae) เป็นต้น



นกเขาไฟ



นกเขาขาว



นกเขาใหญ่



นกกระปูดใหญ่

การสำรวจช่วงฤดูฝน 2566

รูปที่ 6.5-8 การสำรวจนก



นกพิราบป่า



นกเหยี่ยวสาลิกา



นกเอี้ยงหงอน



นกกิ้งโครงคอดำ



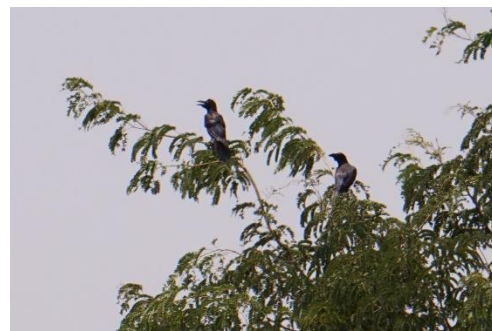
นกกระจอกบ้าน



นกกระจอกใหญ่



นกกระติ๊ดขี้หมู



อีกา

การสำรวจช่วงฤดูฝน 2566 (ต่อ)
รูปที่ 6.5-8 (ต่อ) การสำรวจนก



นกกระรางหัวขวาน



นกจาบคาหัวสีส้ม



นกแอ่นพง



นกคุ้มอกลาย



นกเค้าดินทุ่งเล็ก



นกกระแต็นอกขาว



นกอีเสือสีน้ำตาล



นกบั้งรอกใหญ่

การสำรวจช่วงฤดูฝน 2566 (ต่อ)
รูปที่ 6.5-8 (ต่อ) การสำรวจนก



นกปากห่าง



นกตีนเทียน



นกยางเป็ย



นกยางเป็ย



นกยางไฟธรรมดา



นกกระสาแดง



เหยี่ยวขาว

การสำรวจช่วงฤดูฝน 2566 (ต่อ)

รูปที่ 6.5-8 (ต่อ) การสำรวจนก



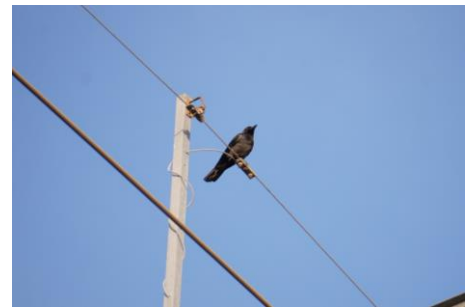
นกเขาไฟ



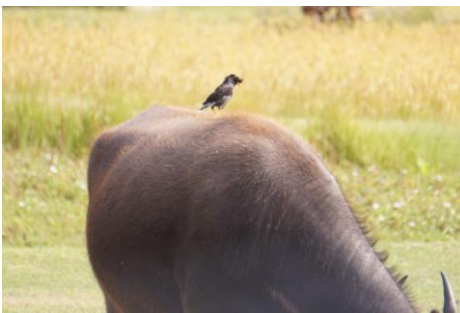
นกเขาใหญ่



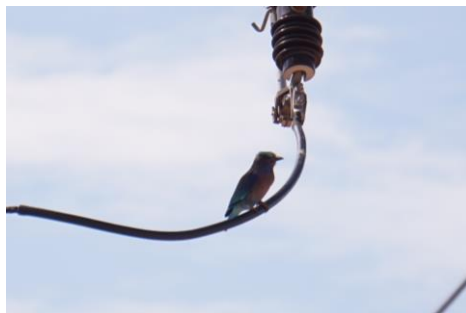
นกเขาขาว



อีกา



นกเอี้ยงหงอน



นกตะขาบทุ่ง



นกจาบคาหัวสีส้ม



นกอีเสือสีน้ำตาล

รูปที่ 6.5-8 (ต่อ) การสำรวจนก



นกนางแอ่นบ้าน



นกแอ่นพง



นกเค้าดินทุ่งเล็ก



เหยี่ยวแดง



เป็ดแดง



เป็ดคับแค



นกปากห่าง



นกกาน้ำเล็ก

การสำรวจช่วงฤดูหนาว 2566
รูปที่ 6.5-8 (ต่อ) การสำรวจนก



นกกวัก



นกแซงแซวหางปลา



นกกระจอกบ้าน



นกกระจอกใหญ่



นกยางกรอกพันธุ์จีน



นกยางควาย

การสำรวจช่วงฤดูหนาว 2566 (ต่อ)

รูปที่ 6.5-8 (ต่อ) การสำรวจนก

ตารางที่ 6.5-7 ข้อมูลขั้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ					พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	การอพยพ		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
					ประจำถิ่น	อพยพ					
ORDER CHARADRIIFORMES											
FAMILY JACANIDAE											
1. นกพริก (<i>Metopidius indicus</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	-	/	1-2	0	0
FAMILY TURNICIDAE											
2. นกคุ่มอกลาย (<i>Turnix suscitator</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
3. นกคุ่มอืดใหญ่ (<i>Turnix tanki</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
ORDER CHARADRIIFORMES											
FAMILY SCOLOPACIDAE											
4. นกเด้าดิน (<i>Actitis hypoleucos</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	/	/	1-2, 4	-1	0
5. นกตีนเทียน (<i>Himantopus himantopus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
6. นกปากซ่อมหางพัด (<i>Gallinago gallinago</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	-	/	1-2, 4	0	0
ORDER GALLIFORMES											
FAMILY PHASIANIDAE											
7. ไก่ป่า (<i>Gallus gallus</i>)	UC	คพ	LC	LC	/	-	-	/	1-2, 4	0	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 6.5-7 (ต่อ) ข้อมูลชั้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ					พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	การอพยพ		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
					ประจำถิ่น	อพยพ					
ORDER PICIFORMES											
FAMILY MEGALAIMIDAE											
8. นกโพระดกธรรมดา (<i>Megalaima lineata</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
9. นกตีทอง (<i>Megalaima haemacephala</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
ORDER CORACIIFORMES											
FAMILY UPUPIIDAE											
10.นกกระรางหัวขวาน (<i>Upupa epops</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
FAMILY CORACIIDAE											
11. นกตะขาบทุ่ง (<i>Coracias benghalensis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY ALCEDINIDAE											
12. นกกระเต็นอกขาว (<i>Halcyon smyrnensis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY MEROPIDAE											
13. นกจาบคาหัวสีส้ม (<i>Merops leschenaulti</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
14 .นกกระจาบบรรณดา (<i>Ploceus philippinus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	-	/	1-2, 4	0	0
15. นกจาบคาเล็ก (<i>Merops orientalis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	-	/	1-2, 4	0	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 6.5-7 (ต่อ) ข้อมูลขึ้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ					พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	การอพยพ		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
					ประจำถิ่น	อพยพ					
ORDER CUCULIFORMES											
FAMILY CUCULIDAE											
16. นกบั้งรอกใหญ่ (<i>Phaenicophaeus tristis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
17. นกกาเหว่า (<i>Eudynamys scolopacea</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
18. นกกระปูดใหญ่ (<i>Centropus sinensis</i>)	C	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
19. นกอีวาบดักแตน (<i>Cacomantis merulinus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
20. นกกระปูดเล็ก (<i>Centropus bengalensis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
ORDER APODIFORMES											
FAMILY APODIDAE											
21. นกแอ่นตาล (<i>Cypsiurus balasiensis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
22. นกแอ่นบ้าน (<i>Apus nipalensis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	-	/	1-4	0	0
ORDER PODICIPEDIFORMES											
FAMILY PODICIPEDIDAE											
23. เป็ดผีเล็ก (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	-	/	1-2	0	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 6.5-7 (ต่อ) ข้อมูลขึ้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ					พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	การอพยพ		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
					ประจำถิ่น	อพยพ					
ORDER STRIGIFORMES											
FAMILY Tytonidae											
24. นกแสก* (<i>Tyto alba</i>)	UC	ค	NT	LC	/	-	-	/	1-4	0	0
FAMILY STRIGIDAE											
25. นกเค้ากู่ (<i>Otus lettia</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
26. นกเค้าโม่ง (<i>Glaucidium cuculoides</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
ORDER CAPRIMULGIFORMES											
FAMILY CAPRIMULGUS											
27. นกคบบุงหางยาว (<i>Caprimulgus macrurus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
ORDER COLUMBIFORMES											
FAMILY COLUMBIDAE											
28. นกพิราบป่า (<i>Columba livia</i>)	C	-	-	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
29. นกเขาขาว (<i>Geopelia striata</i>)	VC	-	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
30. นกเขาไฟ (<i>Streptopelia tranquebarica</i>)	VC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
31. นกเขาใหญ่ (<i>Streptopelia chinensis</i>)	C	-	-	-	/	-	/	/	1-4	-1	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562

ส = สัตว์ป่าสงวน

ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง

คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 6.5-7 (ต่อ) ข้อมูลชั้นนกอบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ					พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	การอพยพ		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
					ประจำถิ่น	อพยพ					
ORDER FALCOIFORMES											
FAMILY CHARADRIIDAE											
32. นกกระแตแต้แว๊ด (<i>Vanellus indicus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2	-1	0
ORDER ACCIPITRIFORMES											
FAMILY ACCIPITRIDAE											
33. เหยี่ยวนกเขาชิดรา (<i>Accipiter badius</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
34. เหยี่ยวขาว (<i>Elanus caeruleus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
35. เหยี่ยวแดง (<i>Haliastur indus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
ORDER PELECANIFORMES											
FAMILY ARDEIDAE											
36. นกกระสาแดง (<i>Ardea purpurea</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	-	/	1-2	0	0
37. นกยางเปีย (<i>Egretta garzetta</i>)	C	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
38. นกยางควาย (<i>Bubulcus coromandus</i>)	C	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
39. นกยางกรอกพันธุ์จีน (<i>Ardeola bacchus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562

ส = สัตว์ป่าสงวน

ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง

คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 6.5-7 (ต่อ) ข้อมูลขึ้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ					พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	การอพยพ		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
					ประจำถิ่น	อพยพ					
40. นกแขวก (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
41. นกยางไฟธรรมดา (<i>Ixobrychus cinnamomeus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
42. นกยางโทนใหญ่ (<i>Ardea modesta</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
ORDER PASSERIFORMES											
FAMILY Acrocephalidae											
43. นกพงคิ้วดำ (<i>Acrocephalus bistrigiceps</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	-	/	1-2	0	0
FAMILY RHIPIDURIDAE											
44. นกอีแพรดแถบอกดำ (<i>Rhipidura javanica</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
FAMILY AEGITHINIDAE											
45. ขมิ้นน้อยธรรมดา (<i>Aegithina tiphia</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
FAMILY LANIDAE											
46. นกอีเสือสีน้ำตาล (<i>Lanius cristatus</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	/	/	1-4	-1	0
FAMILY ARTAMIDAE											
47. นกแอ่นพง (<i>Artamus fuscus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562

ส = สัตว์ป่าสงวน

ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง

คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 6.5-7 (ต่อ) ข้อมูลขึ้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ					พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	การอพยพ		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
					ประจำถิ่น	อพยพ					
FAMILY CORVIDAE											
48. อีกา (<i>Corvus macrorhynchos</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY MUSCICAPIDAE											
49. นกกางเขนบ้าน (<i>Copsychus saularis</i>)	UC	คพ	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
50. นกจับแมลงสีน้ำตาล (<i>Muscicapa dauurica</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
FAMILY MOTACILLIDAE											
51. นกอุ้มบาตร (<i>Motacilla alba</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	-	/	1-2	0	0
52. นกเด้าดินทุ่งเล็ก (<i>Anthus rufulus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY DICRURIDAE											
53. นกแซงแซวหางปลา (<i>Dicrurus macrocercus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
54. นกแซงแซวหางบ่วงใหญ่ (<i>Dicrurus paradiseus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY STURNIDAE											
55. นกเอี้ยงสาริกา (<i>Acridotheres tristis</i>)	C	คพ	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
56. นกเอี้ยงหงอน (<i>Acridotheres grandis</i>)	C	คพ	-	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
57. นกกิ้งโคลงคอดำ (<i>Sturnus nigricollis</i>)	UC	-	-	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562

ส = สัตว์ป่าสงวน

ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง

คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 6.5-7 (ต่อ) ข้อมูลขึ้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ					พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	การอพยพ		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
					ประจำถิ่น	อพยพ					
FAMILY HIRUNDINIDAE											
58. นกนางแอ่นบ้าน (<i>Hirundo rustica</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
FAMILY PYCNONOTIDAE											
59. นกปรอดสวน (<i>Pycnonotus blanfordi</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
60. นกปรอดหัวสีเขม่า (<i>Pycnonotus aurigaster</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY CISTICOLIDAE											
61. นกกระजิบหน้าท้องเหลือง (<i>Prinia flaviventris</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY CISTICOLIDAE											
62. นกกระจิบธรรมดา (<i>Orthotomus sutorius</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
63. นกกระจอกบ้าน (<i>Passer montanus</i>)	C	-	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
64. กระจอกตาล (<i>Passer flaveolus</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
65. นกกระจอกใหญ่ (<i>Passer domesticus</i>)	UC	-	-	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY ESTRILDIDAE											
66. นกกระต๊อขีดขี้หมู (<i>Lonchura punctulata</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
67. นกกระต๊อขีดตะโพกขาว (<i>Lonchura striata</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562

ส = สัตว์ป่าสงวน

ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง

คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 6.5-7 (ต่อ) ชั้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ					พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	การอพยพ		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
					ประจำถิ่น	อพยพ					
ORDER COCONIIFORMES											
FAMILY CICONIIDAE											
68. นกปากห่าง (<i>Anastomus oscitans</i>)	C	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
ORDER ANSERIFORMES											
FAMILY ANATIDAE											
69. เป็ดแดง (<i>Dendrocygna javanica</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2	-1	0
ORDER GRUIFORMES											
FAMILY RALLIDAE											
70. นกกวัก (<i>Amauornis phoenicurus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2	-1	0
71. นกอีลิ้ง (<i>Gallinula chloropus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2	-1	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)
2. สถานภาพ
2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้
2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย
2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย
3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้
* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

2 ระดับความชุกชุม

สัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้ในบริเวณโครงการและพื้นที่ศึกษาทั้ง 2 ฤดูกาล โดยฤดูฝนมีปริมาณประชากรที่ประเมินได้ว่ามีชนิดสัตว์ป่าที่พบมีความชุกชุมมากพบ จำนวน 2 ชนิด เช่น นกเขาขาว (*Geopelia striata*) และนกเขาไฟ (*Streptopelia tranquebarica*) และช่วงฤดูหนาวมีความชุกชุมมากพบ จำนวน 5 ชนิด เช่น นกยางควาย (*Bubulcus coromandus*) และนกเขาไฟ (*Streptopelia tranquebarica*) นกเอี้ยงหงอน (*Acridotheres grandis*) เป็นต้น ส่วนสัตว์ป่าที่พบมีความชุกชุมปานกลางฤดูฝนพบ จำนวน 9 ชนิด เช่น นกกระจอกบ้าน (*Passer montanus*) นกกระปูดใหญ่ (*Centropus sinensis*) นกเอี้ยงสาลิภา (*Acridotheres tristis*) นกเอี้ยงหงอน (*Acridotheres grandis*) นกเขาใหญ่ (*Streptopelia chinensis*) นกยางควาย (*Bubulcus coromandus*) เป็นต้น ฤดูหนาวพบมีความชุกชุมปานกลาง จำนวน 11 ชนิด ได้แก่ นกกระจอกบ้าน (*Passer montanus*) นกนางแอ่นบ้าน (*Hirundo rustica*) นกยางกรอกพันธุ์จีน (*Ardeola bacchus*) นกพิราบป่า (*Columba livia*) เป็นต้น และสัตว์ป่าที่พบมีความชุกชุมน้อยพบ ฤดูฝนพบ จำนวน 107 ชนิด และฤดูหนาวพบ จำนวน 100 ชนิด เช่น กระจ๊วน (*Menetes berdmorei*) เขียดอีโม (*Fejervarya limnocharis*) งูสิงธรรมดา (*Ptyas korros*) นกปรอดสวน (*Pycnonotus blanfordi*) นกกางเขนบ้าน (*Copsychus saularis*) นกกระजิบธรรมดา (*Orthotomus sutorius*) นกกระต๊อหัวเข็ม (*Lonchura punctulata*) เขียดจะนา (*Occidozyga limma*) เหยี่ยวแดง (*Haliastur indus*) เป็นต้น

3 สถานภาพสัตว์ป่า

3.1 สถานภาพของสัตว์ป่าที่พบ ผลการวิเคราะห์การออกสำรวจภาคสนามสามารถสรุปได้ดังนี้

1) สถานภาพของสัตว์ป่าตาม พรบ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า 2562 นั้น พบว่า มีความหลากหลายชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้ในพื้นที่ของโครงการและพื้นที่ศึกษาช่วงฤดูฝนและฤดูหนาว จำนวน 118 ชนิด และ 116 ชนิด ตามลำดับ ตรวจสอบสถานภาพ 2 ประเภท เป็นสถานภาพตามกฎหมาย และสถานภาพตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 อย่างไรก็ตามมีสัตว์ป่าช่วงฤดูฝนและฤดูหนาว จำนวน 67 ชนิด และ 66 ชนิด ตามลำดับ ที่ถูกกำหนดให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (Protected Animal) เพื่อให้กฎหมายได้คุ้มครองไว้ไม่ให้จำนวนประชากรลดลง ส่วนสัตว์ป่าที่เหลือในปัจจุบันเป็นสัตว์ป่าไม่ได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย (Non-Protected Animal)

2) สำหรับสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ IUCN (2022) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสัตว์ป่าที่เป็นกังวลน้อยที่สุด (Least Concern) ช่วงฤดูฝนและฤดูหนาว จำนวน 107 ชนิด และ 105 ชนิด ตามลำดับ และเป็นสัตว์ป่าที่มีแนวโน้มถูกคุกคาม (Near Threatened) ทั้ง 2 ฤดูกาล จำนวน 1 ชนิด ได้แก่ เต่านา (*Malayemys subtrijuga*) ที่พบบริเวณพื้นที่ศึกษา ส่วนสัตว์ป่าที่เหลือในปัจจุบันเป็นสัตว์ป่าไม่ถูกคุกคาม (Non-Threatened Animal)

3) สถานภาพทรัพยากรชีวภาพของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2560) ในช่วงฤดูฝนและฤดูหนาวพบว่าส่วนใหญ่เป็นสัตว์ป่าที่เป็นกังวลน้อยที่สุด (Least Concern) จำนวน 103 ชนิด และ 101 ชนิด ตามลำดับ และเป็นสัตว์ป่าใกล้ถูกคุกคาม (Near threatened) จำนวน 2 ชนิด ได้แก่ เต่านา (*Malayemys subtrijuga*) และนกแสก (*Tyto alba*) ที่พบบริเวณพื้นที่ศึกษา ส่วนสัตว์ป่าที่เหลือในปัจจุบันเป็นสัตว์ป่าไม่ถูกคุกคาม (Non- Threatened Animal)

4) สถานภาพการอพยพ มีสัตว์ป่าประเภทเดียวที่มีการอพยพ คือ สัตว์จำพวกนกที่จะมีการอพยพจากพื้นที่เขตหนาวลงมาสู่พื้นที่ในเขตร้อนในช่วงฤดูหนาว เนื่องจากใช้โอกาสในการหลีกเลี่ยงความหนาวเย็นของอากาศ และการขาดแคลนอาหารและที่อยู่อาศัย อพยพลงมาสู่พื้นที่เขตร้อน เพื่อใช้ชีวิตทั้งการได้อาหารและแหล่งที่อยู่อาศัยเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น การวางไข่ฟักลูกอ่อน มีแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารได้เป็นอย่างดี และอพยพกลับคืนถิ่นที่เคยอยู่อาศัยในช่วงฤดูร้อนทั้งหมด หรือมีบางส่วนที่อาศัยไม่บินกลับคืนที่อยู่อาศัยดั้งเดิมของตนเอง ผลการออกสำรวจจึงพบว่ามีนกหลายชนิดที่มีการอพยพเข้ามาอยู่อาศัยในเขตของพื้นที่ประเทศไทย และพบได้ในพื้นที่โครงการและพื้นที่ศึกษาของโครงการ ผลการวิเคราะห์สำหรับชนิดสัตว์ป่าอพยพ พบเพียงกลุ่มของนกเท่านั้น โดยในช่วงฤดูหนาวพบ จำนวน 28 ชนิด เป็นนกอพยพในพื้นที่โครงการ จำนวน 22 ชนิด และพบบริเวณพื้นที่ศึกษา จำนวน 28 ชนิด โดยในช่วงฤดูฝนพบ จำนวน 26 ชนิด เป็นนกอพยพในพื้นที่โครงการ จำนวน 25 ชนิด และพบบริเวณพื้นที่ศึกษาจำนวน 26 ชนิด ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6.5-8

ตารางที่ 6.5-8 นกอพยพที่พบในพื้นที่โครงการและพื้นที่ศึกษา

ลำดับ	ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	พื้นที่สำรวจพบ			
		ฤดูฝน 2566		ฤดูหนาว 2567	
		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา
1	นกเด้าดิน (<i>Actitis hypoleucos</i>)	/	/	/	/
2	นกปากซ่อมหางพัด (<i>Gallinago gallinago</i>)	-	/	-	-
3	นกกระรางหัวขวาน (<i>Upupa epops</i>)	/	/	/	/
4	นกจาบคาเล็ก (<i>Merops orientalis</i>)	-	/	/	/
5	นกเค้ากู่ (<i>Otus lettia</i>)	/	/	/	/
6	นกเค้าโม่ง (<i>Glaucidium cuculoides</i>)	/	/	/	/
7	นกเขาไฟ (<i>Streptopelia tranquebarica</i>)	/	/	/	/
8	เหยี่ยวนกเขาขีดรา (<i>Accipiter badius</i>)	/	/	/	/
9	นกกระสาแดง (<i>Ardea purpurea</i>)	-	/	-	-
10	นกยางเปี้ย (<i>Egretta garzetta</i>)	/	/	/	/
11	นกยางควาย (<i>Bubulcus coromandus</i>)	/	/	/	/

ตารางที่ 6.5-8 (ต่อ) นกอพยพที่พบในพื้นที่โครงการและพื้นที่ศึกษา

ลำดับ	ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	พื้นที่สำรวจพบ			
		ฤดูฝน 2566		ฤดูหนาว 2567	
		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา
12	นกยางกรอกพันธุ์จีน (<i>Ardeola bacchus</i>)	/	/	/	/
13	นกแขวก (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	/	/	/	/
14	นกยางไฟธรรมดา (<i>Ixobrychus cinnamomeus</i>)	/	/	/	/
15	นกยางโทนใหญ่ (<i>Ardea modesta</i>)	/	/	/	/
16	นกพงคิ้วดำ (<i>Acrocephalus bistrigiceps</i>)	-	/	-	/
17	นกอีแพรดแถบอกดำ (<i>Rhipidura javanica</i>)	/	/	/	/
18	นกขมิ้นน้อยธรรมดา (<i>Aegithina tiphia</i>)	/	/	/	/
19	นกอีเสือสีน้ำตาล (<i>Lanius cristatus</i>)	/	/	/	/
20	นกจับแมลงสีน้ำตาล (<i>Muscicapa dauurica</i>)	/	/	/	/
21	นกอุ้มบาตร (<i>Motacilla alba</i>)	-	/	/	/
22	นกแซงแซวหางปลา (<i>Dicrurus macrocercus</i>)	/	/	/	/
23	นกแซงแซวหางป๋วงใหญ่ (<i>Dicrurus paradiseus</i>)	-	/	/	/
24	นกนางแอ่นบ้าน (<i>Hirundo rustica</i>)	/	/	/	/
25	นกปากห่าง (<i>Anastomus oscitans</i>)	/	/	/	/
26	เป็ดแดง (<i>Dendrocygna javanica</i>)	/	/	/	/
27	นกกวัก (<i>Amaurornis phoenicurus</i>)	/	/	/	/
28	นกอีล้ำ (<i>Gallinula chloropus</i>)	/	/	/	/
รวม		22	28	25	26

5) สถานภาพสัตว์ป่าทั้งของ สถานาพระดัยสากล อ้างอิงตาม the IUCN Red List of Threatened Species (IUCN, 2022) หรือ IUCN 2022 และ ของสถานภาพในประเทศของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.2560) นั้นพบชนิดสัตว์ป่าส่วนใหญ่มีสถานภาพที่เป็นสัตว์ป่าที่เป็นกังวลน้อยที่สุด (Least Concern) และเป็นสัตว์ป่าใกล้ถูกคุกคาม (Near threatened) จำนวน 2 ชนิด ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6.5-9

ตารางที่ 6.5-9 การสรุปจำนวนชนิดของสัตว์ป่าจำแนกตามประเภทและสถานภาพ

สถานภาพสัตว์ป่า	ประเภทสัตว์ป่า								รวม		ร้อยละ	
	สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม		สัตว์สะเทินน้ำ สะเทินบก		สัตว์เลื้อยคลาน		นก					
	ฤดูฝน 2566	ฤดู หนาว 2566	ฤดูฝน 2566	ฤดู หนาว 2566	ฤดูฝน 2566	ฤดู หนาว 2566	ฤดูฝน 2566	ฤดู หนาว 2566	ฤดูฝน 2566	ฤดู หนาว 2566	ฤดูฝน 2566	ฤดูหนาว 2566
1. สถานภาพการอพยพ												
นกประจำถิ่น	0	0	0	0	0	0	67	66	67	66	56.78	56.90
นกอพยพ	0	0	0	0	0	0	28	26	28	26	23.73	22.41
2. สถานภาพตามกฎหมาย												
ไม่ได้รับการคุ้มครอง	8	8	14	13	14	14	15	15	51	50	43.22	43.10
สัตว์ป่าคุ้มครอง	4	4	0	0	5	5	52	51	61	60	51.69	51.72
สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้	0	0	0	0	2	2	4	4	6	6	5.08	5.17
สัตว์ป่าสงวน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
3. สถานภาพในประเทศไทยของ สผ.												
LC	11	11	13	12	14	14	65	64	103	101	87.29	87.07
NT	0	0	0	0	1	1	1	1	2	2	1.69	1.72
VU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
EN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
CR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
-	1	1	1	1	6	6	5	5	13	13	11.02	11.21

ตารางที่ 6.5-9 (ต่อ) การสรุปจำนวนชนิดของสัตว์ป่าจำแนกตามประเภทและสถานภาพ

สถานภาพสัตว์ป่า	ประเภทสัตว์ป่า								รวม		ร้อยละ	
	สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม		สัตว์สะเทินน้ำ สะเทินบก		สัตว์เลื้อยคลาน		นก					
	ฤดูฝน 2566	ฤดู หนาว 2566	ฤดูฝน 2566	ฤดู หนาว 2566	ฤดูฝน 2566	ฤดู หนาว 2566	ฤดูฝน 2566	ฤดู หนาว 2566	ฤดูฝน 2566	ฤดู หนาว 2566	ฤดูฝน 2566	ฤดูหนาว 2566
4. สถานภาพระดับสากล												
LC	11	11	14	13	12	12	70	69	107	105	90.68	90.52
NT	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0.85	0.86
VU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
EN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
CR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
-	1	1	0	0	8	8	1	1	10	10	8.47	8.62

หมายเหตุ: * หมายถึง ร้อยละของจำนวนชนิดสัตว์ป่าทั้งหมด

สถานภาพในประเทศของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.2560)

สถานภาพระดับสากล อ้างอิงตาม the IUCN Red List of Threatened Species (IUCN, 2022)

4 สภาพนิเวศวิทยาพื้นที่และการแพร่กระจายของสัตว์ป่า

สภาพนิเวศวิทยาของพื้นที่มีความสัมพันธ์กับการใช้อยู่อาศัย และการเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของสัตว์ป่า ทั้งนี้ปัจจัยหลักที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ป่า ได้แก่ อาหาร น้ำ ที่หลบภัย และพื้นที่เพื่อกิจกรรมจะต้องมีอยู่อย่างครบถ้วนและเพียงพอเพียงตามความต้องการของสัตว์ป่า แต่กระนั้นก็ตาม สัตว์ป่าแต่ละชนิดต้องการปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวในรูปแบบและลักษณะแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้พื้นที่แต่ละแห่งจึงมีความเหมาะสมต่อสัตว์ป่าด้วยความหลากหลายชนิดและขนาดประชากรที่แตกต่างกัน ซึ่งบริเวณโครงการและพื้นที่ศึกษามีลักษณะของสภาพนิเวศวิทยาที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งการแพร่กระจายและการเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของสัตว์ป่าในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

1) พื้นที่เกษตรกรรม

สภาพการใช้ประโยชน์ดินประเภทเกษตรกรรมบริเวณโครงการและพื้นที่ศึกษา มีการทำการเกษตรหลากหลายชนิด เช่น นาข้าว ไร่มันสำปะหลัง ไร่อ้อย สวนยางพารา สวนยูคาลิปตัส เป็นต้น ดังรูปที่ 6.5-9 สัตว์ป่าเข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนก ที่ออกมาหากินสัตว์หน้าดิน โดยเฉพาะพื้นที่ที่ไถพรวน พื้นที่นาข้าวที่มีน้ำขังในแปลงที่มีสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกอาศัยในพื้นที่ด้วย เช่น นกยางเปีย (*Egretta garzetta*) นกยางควาย (*Bubulcus coromandus*) นกเอี้ยงหงอน (*Acridotheres grandis*) นกเขาขาว (*Geopelia striata*) นกปากห่าง (*Anastomus oscitans*) เขียดอีโม้ (*Fejervarya limnocharis*) เขียดจะนา (*Occidozyga limma*) เป็นต้น ส่วนพื้นที่ไร่และสวนพบสัตว์ป่าเข้ามาหากินและอาศัยในพื้นที่ตามขอบคันที่ที่รกชัฏ เช่น พังพอนธรรมดา (*Herpestes javanicus*) แย้ธรรมดา (*Leiolepis belliana*) กิ้งก่าแก้ว (*Calotes emma*) เป็นต้น



รูปที่ 6.5-9 พื้นที่เกษตรกรรม

2) แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำบริเวณโครงการและพื้นที่ศึกษา มีสภาพเป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่มีแม่น้ำชีบริเวณเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ลำห้วย ลำคลองตามธรรมชาติ รวมทั้งหนองน้ำที่ขุดตามหัวไร่ปลายนา และที่สาธารณะประโยชน์ ดังรูปที่ 6.5-10 ซึ่งสัตว์ป่าที่ใช้ประโยชน์ในการหากินและอยู่อาศัยในระบบนิเวศแหล่งน้ำมีหลากหลายชนิด เช่น งูปลิง (*Enhydis plumbea*) เขียด (*Varanus salvator*) นกพริก (*Metopidius indicus*) นกอีล้ำ (*Gallinula chloropus*) เป็ดแดง (*Dendrocygna javanica*) เป็นต้น



รูปที่ 6.5-10 แหล่งน้ำ

3) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างบริเวณโครงการและพื้นที่ศึกษา มีสภาพเป็นชุมชนชนบทที่มีการสร้างบ้านรวมกันเป็นกลุ่ม และมีบางชุมชนสร้างบ้านในพื้นที่นาข้าวนอกเขตชุมชน ส่วนสิ่งปลูกสร้างที่เป็นถนนสัตว์ป่ากลุ่มนกและกระรอก ที่มักออกหากินบริเวณเขตชุมชนตามสายไฟและพุ่มไม้ริมถนน ดังรูปที่ 6.5-11 ซึ่งสัตว์ป่ากลุ่มนี้มักจะปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในชุมชนได้ดี เช่น นกเอี้ยงหงอน (*Acridotheres grandis*) นกเอี้ยงสาริกา (*Acridotheres tristis*) นกพิราบป่า (*Columba livia*) นกแอ่นพง (*Artamus fuscus*) นกเขาใหญ่ (*Streptopelia chinensis*) นกกระจอกบ้าน (*Passer montanus*) กระรอกหลากสี (*Callosciurus finlaysonii*) เป็นต้น



รูปที่ 6.5-11 ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

4) พื้นที่ป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้บริเวณโครงการและพื้นที่ศึกษา เป็นกลุ่มป่าขนาดเล็กที่กระจายอยู่ทั่วไป โดยเป็นระบบนิเวศป่าเต็งรังในที่ราบที่มีไม้ยืนต้นบนทุ่งหญ้า ดังรูปที่ 6.5-12 ทำให้สัตว์ป่าหลากหลายชนิดสามารถอาศัยและหลบซ่อนตัวได้ เช่น แอ้ธรรมดา (*Leiolepis belliana*) กระจ๊อน (*Menetes berdmorei*) จิ้งเหลนบ้าน (*Eutropis multifasciata*) งูสิงธรรมดา (*Ptyas korros*) กระต่ายป่า (*Lepus peguensis*) . ไก่ป่า (*Gallus gallus*) นกกระรางหัวขวาน (*Upupa epops*) นกบั้งรอกใหญ่ (*Phaenicophaeus tristis*) นกคุ่มอกลาย (*Turnix suscitator*) เป็นต้น



รูปที่ 6.5-12 พื้นที่ป่าไม้

5 อาหารของสัตว์ป่า

สัตว์ป่าสามารถหาอาหารในพื้นที่โครงการและพื้นที่ศึกษาได้จากลูกไม้ที่ขึ้นตามพื้นที่ขึ้นและริมน้ำ ริมถนน และพื้นที่เกษตรกรรม เช่น พังแหรใหญ่ (*Trema orientalis* (L.) Blume.) ตะขบฝรั่ง (*Muntingia calabura* L.) พุทราป่า (*Zizyphus mauritiana* Lamk.) หว้า (*Syzygium cumini* (L.) Skeels.) พลับพลา (*Microcos paniculata* Linn.) มะเดื่อปล้อง (*Ficus hispida* L.f.) เป็นต้น ดังแสดงไว้ในรูปที่ 6.5-13 ส่วนสัตว์ป่าที่ใช้ประโยชน์จากไม้ผล สามารถหากินได้ในช่วงผลไม้สุก เช่น กระรอกทองแดง (*Callosciurus erythraeus*) นกปรอดสวน (*Pycnonotus blanfordi*) กระแตเหนือ (*Tupaia belangeri*) เป็นต้น



รูปที่ 6.5-13 ตะขบฝรั่ง

6 สภาพปัญหาของทรัพยากรสัตว์ป่า

สภาพปัญหาและผลกระทบต่อสัตว์ป่าที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม พบว่า มีร่องรอยการตัดไม้ไม่ใหญ่ตามพื้นที่หัวไร่ปลายนาและไม้ริมถนน รวมทั้งพบไม้ที่เตรียมไว้สำหรับเผาถ่าน ซึ่งการตัดไม้จะส่งผลกระทบต่อแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าได้ นอกจากนี้พบการติดตั้งข่ายเวหาบริเวณพื้นที่นาข้าว เนื่องจากดักจับและป้องกันสัตว์ป่ากลุ่มนกไม่ให้มากินเมล็ดข้าวที่หว่านในแปลงด้วย ดังแสดงไว้ในรูปที่ 6.5-14



รูปที่ 6.5-14 การตัดไม้และการติดตั้งข่ายเวหา

7 การเปรียบเทียบข้อมูลสัตว์ป่า

การเปรียบเทียบข้อมูลสัตว์ป่าจากรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการก่อสร้างทางรถไฟสายบ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-มุกดาหาร-นครพนม ในช่วงปี พ.ศ.2556-2557 กับการสำรวจติดตามในระยะก่อสร้าง ช่วงบ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด ในช่วงฤดูฝนปี พ.ศ.2566 พบว่า การสำรวจในปี 2566 พบสัตว์ป่าน้อยกว่าในช่วงที่ศึกษา EIA ช่วงปี 2556-2557 จำนวน 100 ชนิด ดังตารางที่ 6.5-10 เนื่องจากพื้นที่ศึกษาอยู่ในช่วงอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ถึงอำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด มีสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบและมีการใช้ที่ดินที่คล้ายคลึงกันตลอดเส้นทางทำให้มีความหลากหลายของชนิดสัตว์ป่าน้อยกว่ารายงาน EIA ที่มีการศึกษาตลอดเส้นทางจนถึงจังหวัดนครพนม ซึ่งตัดผ่านที่ภูเขาที่มีความชันและมีสภาพเป็นป่าไม้ช่วงรอยต่อพื้นที่ระหว่างอำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด กับอำเภอลำดวน จังหวัดอุดรธานี รวมทั้งกลุ่มป่าและเนินเขาที่อยู่ใกล้กับพื้นที่โครงการช่วงจังหวัดมุกดาหารจนถึงนครพนมที่มีแม่น้ำโขงขนานตลอดแนวทางรถไฟในระยะที่ไม่ไกลมากนัก ดังนั้นจากความหลากหลายของระบบนิเวศทำให้การศึกษา EIA มีความหลากหลายของสัตว์ป่ามากกว่าการศึกษาในปัจจุบัน

ตารางที่ 6.5-10 การเปรียบเทียบข้อมูลสัตว์ป่าในช่วงปี 2556-2557 กับปัจจุบัน

ลำดับ	กลุ่มสัตว์ป่า	ช่วงเวลาการสำรวจ		
		รายงาน EIA ปี 2556-2557	ฤดูฝน 2566	ฤดูฝน 2566
1	สัตว์เลื้อยลูกด้วยนม	23	12	12
2	สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	20	14	13
3	สัตว์เลื้อยคลาน	44	21	21
4	นก	131	71	70
รวม		218	118	116

6.6 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1 ช่วงระยะการก่อสร้าง

ช่วงการสำรวจในฤดูฝนและฤดูหนาวปี พ.ศ.2566 มีกิจกรรมการก่อสร้างในระยะแรกมีการปักเสาแสดงหลักเขตไว้เท่านั้น มีการเปิดหน้าดินเพียงเล็กน้อย และก่อสร้างสะพานข้ามแหล่งน้ำบางแห่งโดยสัตว์ป่าที่พบได้ทั่วไปในพื้นที่บริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ศึกษา มีสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์ป่าอพยพที่เป็นสัตว์จำพวกนกเพียงอย่างเดียว ซึ่งมักอาศัยอยู่ตามริมแหล่งน้ำเป็นส่วนใหญ่ ไม่พบสัตว์ป่าสงวนแต่อย่างใด พบชนิดสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองบางส่วน และพบสัตว์ป่าที่มีสถานภาพของทั้งของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 และ IUCN 2022 พบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพอยู่ในกลุ่มที่เป็นกังวลน้อยที่สุด (Least Concern : LC) และกลุ่มใกล้ถูกคุกคาม (Near threatened : NT) จำนวน

2 ชนิด ได้แก่ เต่านา (*Malayemys subtrijuga*) และนกแสก (*Tyto alba*) ที่พบได้ทั่วไปในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในประเทศไทย จึงสามารถสรุปได้ว่า มีผลกระทบในด้านการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัย พื้นที่กิจกรรมของสัตว์ป่า พื้นที่แหล่งอาหารและพื้นที่เจริญสืบพันธุ์ได้เพียงเล็กน้อย สัตว์ป่าสามารถเคลื่อนย้ายไปอยู่พื้นที่บริเวณพื้นที่ข้างเคียงได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นชนิดสัตว์ป่าที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับลักษณะทางนิเวศการใช้ที่ดินของชุมชนได้เป็นอย่างดี จึงสามารถสรุปได้ว่า มีผลกระทบในทางลบ ในระดับน้อยมาก (-1)

6.7 ข้อเสนอแนะวิธีการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ช่วงระยะการก่อสร้าง

เมื่อพิจารณาผลการติดตามตรวจสอบด้านทรัพยากรสัตว์ป่า โดยทำการสำรวจภาคสนามในช่วงฤดูฝน (เดือนมิถุนายน 2566) และมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรสัตว์ป่า ที่เสนอในรายงาน EIA นั้น โครงการได้ปรับปรุงและเพิ่มเติมมาตรการฯ ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมปัจจุบันของพื้นที่ศึกษาโครงการ ดังนี้

1) ให้ระมัดระวังการก่อสร้างในบริเวณพื้นที่ลุ่มที่เป็นแหล่งอาศัยและดำรงชีวิตของเต่านาและอิงชนิดต่างๆ โดยจำกัดพื้นที่ก่อสร้างให้น้อยที่สุด ไม่ปรับถมพื้นที่ทั้งหมด และช่วยเหลืออพยพสัตว์ออกจากพื้นที่ก่อนดำเนินการก่อสร้าง โดยวิธีจับสัตว์ การเคลื่อนย้าย และการปล่อยไปสู่แหล่งที่อยู่ใหม่ ให้ดำเนินการโดยผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ

2) การตัดฟันต้นไม้ยืนต้น การแผ้วถางพืชล้มลุกหรือหญ้าคลุมดิน และการเปิดพื้นที่ก่อสร้าง ต้องจำกัดการเปิดพื้นที่ดำเนินการให้น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นโดยเฉพาะในพื้นที่ใกล้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และพื้นที่ลุ่มน้ำขังต่าง เช่น ความกว้างของคันทาง/เส้นทางสัญจรที่จะนำวัสดุ/อุปกรณ์ต่างๆ เข้าไปในพื้นที่โครงการฯ

3) พื้นที่เก็บกองหิน ดิน ทราบย ตลอดจนวัสดุอื่นๆบริเวณหน้างาน ควรเลือกใช้พื้นที่โล่งในเขตทางหลีกเลี่ยงการใช้พื้นที่ที่ยังคงมีสภาพป่าไม้

4) มีกฎระเบียบที่เข้มงวดและจริงจัง ให้เจ้าหน้าที่โครงการมิให้มีการล่า หรือจับสัตว์ป่าทุกชนิดทั้งในบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

5) ในระหว่างดำเนินการขุดตัด ปรับถมดิน หากพบอิงเพ้า อิงอ่างกันซิด อิงลายที่อยู่รวมกันอย่างน้อย ๓ ตัว ให้เคลื่อนย้ายสัตว์ดังกล่าวออกจากพื้นที่ก่อสร้าง โดยให้นำไปปล่อยในพื้นที่ใกล้เคียงที่มีสภาพเหมาะสม

6) ในการดำเนินการก่อสร้างควรเริ่มจากด้านนอกเข้าด้านใน โดยเฉพาะบริเวณที่ยังคงสภาพพื้นที่ป่า เพื่อให้สัตว์ป่ามีโอกาสหลบหนีเข้าป่าในบริเวณใกล้เคียง หรืออพยพไปยังที่ใกล้เคียงที่ติดกันได้

7) ตรวจสอบและบำรุงรักษาโครงสร้างโครงการที่เป็นเส้นทางเคลื่อนย้ายของสัตว์ป่า ได้แก่ ช่องทางลอดเข้าไร่ นา ทางระบายน้ำ และสะพานโครงการ ไม่ให้มีอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าหรือการเผ่าจับสัตว์บริเวณดังกล่าว

8) ระหว่างการขุดตัดหน้าดิน ปรับถมหน้าดิน ปรับเกี่ยหน้าดิน และบดอัดหน้าดิน เพื่อการก่อสร้าง ต้องตรวจสอบสัตรว์ป่าและดำ เนินการด้วยความระมัดระวัง เพราะในมวลดินระดับความลึกต่างๆ ในพื้นที่ โครงการเป็นที่ลบลอาศัยซ่อนตัวและเป็นโพรงรังดินของสัตรว์ป่าหลายชนิดกระจายทั่วไปตลอดแนว เส้นทาง เช่น เต่านา พังพอนธรรมดา เป็นต้น

9) การสร้างที่พัก/บ้านพัก ให้หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่เป็นที่อยู่/อาศัยของสัตรว์ป่า เช่น พื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำ พื้นที่ที่มีพืชปกคลุมดินอยู่มาก และพื้นที่ที่อยู่ใกล้ป่าสงวนแห่งชาติ

10) ระยะเวลาในการดำเนินการก่อสร้าง เริ่มในเวลา 8.00 น. ถึงเวลา 17.00 น. เพราะสัตรว์ป่าส่วนใหญ่หากินตอนเช้ามืด และช่วงก่อนมืดเล็กน้อย (18.30-19.00 น.)

11) ให้มีการจัดการวัสดุที่นำเข้าพื้นที่ก่อสร้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหาร เศษอาหาร ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ออกจากพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทุกครั้ง

12) ออกระเบียบปฏิบัติบังคับอย่างเข้มงวด และออกกฎระเบียบลงโทษต่อผู้ทำน้ามัน ของเหลวหรือ สิ่งอื่นๆ ที่ประกอบด้วยสารเคมี ไหลลงแหล่งน้ำซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อระบบนิเวศทางน้ำ รวมถึงการ เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของลำน้ำ

13) ให้ผู้รับจ้างก่อสร้างปรึกษาผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับสัตรว์ป่าในการดำเนินโครงการฯ เพื่อช่วยเหลือ หรือจับสัตรว์ป่าอย่างถูกวิธี กรณีพบสัตรว์ป่าในขณะทำงานแล้วสัตรว์ป่าไม่สามารถหลบหนีเองได้ เช่น อิงชนิด ต่างๆ

14) ภายหลังก่อสร้างแล้วเสร็จ ให้ปลูกต้นไม้ในพื้นที่ริมสายทางหรือบริเวณสถานีรถไฟ โดยเลือกชนิด ที่เป็นแหล่งอาหาร แหล่งเกาะพัก และอยู่อาศัยทดแทนของเดิมที่ถูกตัด หรือเคลื่อนย้ายออกไปทั้งในพื้นที่ โครงการฯ และพื้นที่ใกล้เคียง

15) การดำเนินกิจกรรมการก่อสร้างในพื้นที่ริมตลิ่งของแม่น้ำ ควรดำเนินการด้วยความระมัดระวัง เมื่อก่อสร้างเสร็จสิ้นให้ทำ การปลูกพืชคลุมดินทันทีเนื่องจากแนวตลิ่งเป็นที่ทำ โพรงรังดินของนกบางชนิด เช่น นกกระเต็นอกขาว นกจาบคาหัวสีส้ม เป็นต้น

16) ระหว่างการตัดฟันต้นไม้และแผ้วถางพืชล้มลุกหรือหญ้าคลุมดิน หากพบเห็นสัตรว์ป่าต้องให้ โอกาสกับสัตรว์ป่าได้หลบเลี่ยงออกไปจากพื้นที่ได้อย่างปลอดภัย หรือช่วยเหลือและนำไปปล่อยในพื้นที่ห่าง ออกไปจากพื้นที่ก่อสร้าง ที่มีสภาพนิเวศเดียวกัน

17) ทำแนวป้องกันบริเวณขอบทางตามแบบด้านวิศวกรรมเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน การชะ ล้างตะกอนที่เกิดจากกิจกรรมการก่อสร้างลงสู่แหล่งน้ำที่สัตรว์ป่าใช้ประโยชน์

18) หากสัตรว์ป่ามีการตื่นตกใจและมีการหลบหนีหรือกระโดดจนได้รับบาดเจ็บจนอาจมีอันตรายถึง ชีวิตของสัตรว์ป่า ให้ทำการช่วยเหลือโดยการจับมารักษาและดูแลจนสุขภาพแข็งแรงเพียงพอที่จะปล่อยคืนสู่ ธรรมชาติ แล้วจึงนำไปปล่อยบริเวณที่อยู่อาศัยเดิม

สัญญาที่ 2 ช่วงหนองพอก-สะพานมิตรภาพ 3

การสำรวจและรวบรวมข้อมูลความหลากหลายชนิดสัตว์ป่าในบริเวณโครงการ ดำเนินการศึกษาช่วงฤดูหนาว ระหว่างวันที่ 22-28 พฤศจิกายน 2566 โดยการวางแผนสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่า ดำเนินการในพื้นที่โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียงในระยะ 500 เมตรจากพื้นที่โครงการ (ในการนี้ได้มีการสำรวจเฉพาะพื้นที่นอกเขตป่าสงวน แห่งชาติเท่านั้น เนื่องจากยังไม่ได้รับการอนุญาตสำรวจวิจัยจากกรมป่าไม้) ดังแสดงในรูปที่ 6.3-4 ถึง รูปที่ 6.3-7 ผลการวิเคราะห์พบข้อมูลจำนวนสัตว์ป่ารวมกันทั้งหมด 136 ชนิด จำแนกเป็นจำนวนชนิดของ สัตว์ป่าแต่ละกลุ่ม คือ กลุ่มสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม จำนวน 15 ชนิด (ร้อยละ 11.03 ของจำนวนชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวม ข้อมูลได้ทั้งหมด) กลุ่มสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก จำนวน 14 ชนิด (ร้อยละ 10.29 ของจำนวนชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวม ข้อมูลได้ทั้งหมด) กลุ่มสัตว์เลื้อยคลาน จำนวน 26 ชนิด (ร้อยละ 19.12 ของจำนวนชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูล ได้ทั้งหมด) และกลุ่มของนก จำนวน 81 ชนิด (ร้อยละ 59.56 ของจำนวนชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้ ทั้งหมด) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6.7-1

1. ความหลากหลายชนิดสัตว์ป่า ความหลากหลายชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้เป็นข้อมูลการสอบถาม การพบเห็นตัวสัตว์ พบร่องรอย และได้ยินเสียงดังรูปที่ 6.7-1 ถึง รูปที่ 6.7-4 เมื่อแจกแจงจำนวนชนิด สัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้ในพื้นที่ศึกษา พบสัตว์ป่าในพื้นที่โครงการ จำนวน 97 ชนิด และพื้นที่ศึกษา จำนวน 136 ชนิด สำหรับความหลากหลายชนิดสัตว์ป่าทั้งหมดพบว่ามีสัตว์ป่าคุ้มครอง จำนวน 79 ชนิด สำหรับรายละเอียดความหลากหลายชนิดตามหลักอนุกรมวิธานของสัตว์ป่าแต่ละชั้นมีดังนี้

ตารางที่ 6.7-1 สรุปข้อมูลการสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่าพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ประเภท	จำนวน			ความชุกชุมของสัตว์ป่า			สถานภาพของสัตว์ป่า									
	อันดับ	วงศ์	ชนิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	IUCN (2022)			สผ. (2560)				พรบ. (2562)		
							NT	LC	no	VU	NT	LC	no	ค	คพ	no
1. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	5	9	15	15	-	-	-	14	1	1	-	13	1	6	-	9
2. สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	1	5	14	14	-	-	-	13	1	-	-	12	2	-	-	14
3. สัตว์เลื้อยคลาน	2	12	26	26	-	-	1	17	8	-	1	19	6	6	2	18
4. นก	18	39	81	70	7	4	-	80	1	-	2	74	5	61	4	16
รวม	26	65	136	125	7	4	1	124	11	1	3	118	14	73	6	57

หมายเหตุ : พรบ.2562 = สถานภาพตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ปี 2562

IUCN = สถานภาพตาม IUCN ปี 2022

สผ. = สถานภาพทรัพยากรชีวภาพของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปี 2560

no = ไม่ได้รับการกำหนดสถานภาพ ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

VU = Vulnerable (มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์) NT = Near Threatened (แนวโน้มถูกคุกคาม) LC = Least Concern (เป็นกังวลน้อยที่สุด)



รูปที่ 6.7-1 การส่องกล้องส่องตาหาตัวสัตว์ป่า



รูปที่ 6.7-2 การส่องสัตว์ป่าในเวลากลางคืน



รูปที่ 6.7-2 (ต่อ) การส่องสัตว์ป่าในเวลากลางคืน



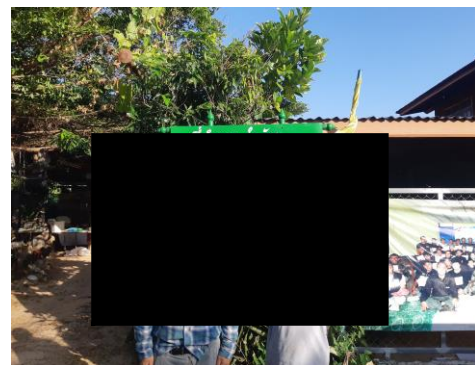
การเดินสำรวจหาร่องรอยสัตว์ป่า

รูปที่ 6.7-3 การสำรวจสัตว์ป่าโดยตรง



คุณพิชิต ศรีโสม

102 หมู่ 10 ต.ผาน้ำย้อย อ.หนองพอก จ.ร้อยเอ็ด



กำนันจิตติภูมิ จินนะดำ

ต.หนองแซง อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร

การสอบถามข้อมูลสัตว์ป่าช่วงฤดูหนาวปี 2566

รูปที่ 6.7-4 การสำรวจโดยทางอ้อม



คุณบุญ คำน

103 หมู่ 11 ต.นิคม อ.นิคมคำสร้อย จ.มุกดาหาร



คุณจันทร์ ศรีโ

124 หมู่ 3 ต.นาทราย อ.เมือง จ.นครพนม

การสอบถามข้อมูลสัตว์ป่าช่วงฤดูหนาวปี 2566

รูปที่ 6.7-4 (ต่อ) การสำรวจโดยทางอ้อม

1.) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (Class Mammalia) รวบรวมข้อมูลความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าในขั้นนี้จากภาคสนามที่พบเห็นด้วยสายตา ได้ยินเสียง และพบร่องรอยต่างๆ ดังรูปที่ 6.7-5 ในช่วงฤดูหนาวพบทั้งหมด 15 ชนิด ใน 9 วงศ์ และ 5 อันดับ ดังตารางที่ 6.7-2 ซึ่งความหลากหลายชนิดสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมากที่สุดเป็นวงศ์หนู (Family Muridae) จำนวน 5 ชนิด รองลงมาเป็นวงศ์กระรอก (Family Sciuridae) จำนวน 3 ชนิด ส่วนวงศ์อื่นๆ ที่สำรวจพบจำนวนวงศ์ละ 1 ชนิด เช่น วงศ์กระแต (Family Tupaiidae) วงศ์กระต่าย (Family Leporidae) วงศ์ค้างคาวหน้ายักษ์ (Family Hipposideridae) วงศ์พังพอน (Family Herpestidae) เป็นต้น



รูหนูริมคันนา



รอยเท้าหนูในนา

รูปที่ 6.7-5 ร่องรอยของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

ตารางที่ 6.7-2 ข้อมูลสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบริเวณพื้นที่โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความ ชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่ง อาหารของสัตว์ ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
ORDER RODENTIA									
FAMILY SCIURIDAE									
1. กระรอกทองแดง (<i>Callosciurus erythraeus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
2. กระรอกหลากสี (<i>Callosciurus finlaysonii</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
3. กระจ๊อน (<i>Menetes berdmorei</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
FAMILY MURIDAE									
4. หนูท้องขาว (<i>Rattus rattus</i>)	UC	-	-	-	/	/	1-2, 4	-1	0
5. หนูบ้าน (<i>Rattus norvegicus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
6. หนูพุกเล็ก (<i>Bandicota savilei</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
7. หนูพุกใหญ่ (<i>Bandicota indica</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
8. หนูหริ่งนาหางยาว (<i>Mus caroli</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
ORDER SCANDENTIA									
FAMILY TUPAIIDAE									
9. กระแตเหนือ (<i>Tupaia belangeri</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	1-4	0	0
ORDER CHIROPTERA									
FAMILY VESPERTILIONIDAE									
10. ค้างคาวลูกหนูบ้าน (<i>Pipistrellus javanicus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
FAMILY HIPPOSIDERIDAE									

ตารางที่ 6.7-2 (ต่อ) ข้อมูลสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบริเวณพื้นที่โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความ ชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่ง อาหารของสัตว์ ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
FAMILY HIPPOSIDERIDAE									
11. ค้างคาวหน้ายักษ์เล็ก (<i>Hipposideros pomona</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
FAMILY EMBALLONRIDAE									
12. ค้างคาวปีกถุงเคราดำ (<i>Taphozous melanopogon</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
ORDER LAGOMORPHA									
FAMILY LEPORIDAE									
13. กระต่ายป่า (<i>Lepus peguensis</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	1-2, 4	0	0
ORDER CARNIVORA									
FAMILY HERPESTIDAE									
14. พังพอนธรรมดา (<i>Herpestes javanicus</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY CANIDAE									
15. หมาจิ้งจอก (<i>Canis aureus</i>)	UC	ค	VU	LC	-	/	1-2, 4	0	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน

ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง

คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

2.) **ชั้นสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก (Class Amphibia)** รวบรวมข้อมูลความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าชั้นนี้จากภาคสนามที่พบเห็นด้วยสายตา และได้ยินเสียง ทั้งในช่วงกลางวันและกลางคืน ดังรูปที่ 6.7-6 ในช่วงฤดูหนาวพบทั้งหมด 14 ชนิดใน 5 วงศ์ ดังตารางที่ 6.7-3 ซึ่งทั้งหมดอยู่ในอันดับคางคก/เขียด/กบ/ปาด/อึ่ง (Order Anura) โดยพบมากที่สุดในวงศ์กบนา (Family Ranidae) จำนวน 5 ชนิด รองลงมาเป็นวงศ์กบ (Family Dicroglossidae) และวงศ์อึ่งอ่าง (Family Microhylidae) จำนวนวงศ์ละ 3 ชนิด วงศ์ปาดโลกเก่า (Family Rhacophoridae) จำนวน 2 ชนิด และวงศ์คางคก (Family Bufonidae) จำนวน 1 ชนิด



เขียดจิก



อึ่งแม่หนาว



กบหลังขีด



เขียดหลังปุ่ม



เขียดจะนา



กบนา

รูปที่ 6.7-6 การสำรวจสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

ตารางที่ 6.7-3 ข้อมูลขั้นสัตว์สะเทินบกบริเวณพื้นที่โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
ORDER ANURA									
FAMILY BUFONIDAE									
1. คางคกบ้าน (<i>Bufo melanostictus</i>)	UC	-	-	LC	/	/	1-4	-1	0
FAMILY DICROGLOSSIDAE									
2. เขียดจะนา (<i>Occidozyga lima</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
3. เขียดอีโม้ (<i>Fejervarya limnocharis</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
4. เขียดหลังป้อม (<i>Occidozyga magnapustulosa</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
FAMILY MICROHYLIDAE									
5. อีงอ่างบ้าน (<i>Kaloula pulchra</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
6. อีงแม่หนาว (<i>Microhyla berdmorei</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
7. อีงน้ำเต้า (<i>Microhyla ornata</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY RANIDAE									
8. กบนา (<i>Hoplobatrachus rugulosus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
9. กบหลังขีต (<i>Hylarana macrodactyla</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
10. เขียดจิก (<i>Hylarana erythraea</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
11. เขียดทราย (<i>Occidozyga martensii</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
12. เขียดว้าก (<i>Hylarana glandulosa</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0

ตารางที่ 6.7-3 (ต่อ) ข้อมูลขั้นสัตว์สะเทินบกบริเวณพื้นที่โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
FAMILY RHACOPHORIDAE									
13. ปาดบ้าน (<i>Polypedates leucomystax</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
14. เขียดตะปาด (<i>Polypedates mutus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

3.) **ชั้นสัตว์เลื้อยคลาน (Class Reptilia)** รวบรวมข้อมูลความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าในชั้นนี้จากภาคสนามที่พบเห็นด้วยสายตา ได้ยินเสียง และพบร่องรอยต่างๆ ดังรูปที่ 6.7-7 ในช่วงฤดูหนาวพบทั้งหมด 26 ชนิดใน 12 วงศ์ และ 2 อันดับ ดังตารางที่ 6.7-4 โดยชนิดสัตว์ป่าส่วนใหญ่อยู่ในอันดับจิ้งจก/กิ้งก่า/จิ้งเหลน/ตะกวด/งู (Order Squamata) วงศ์ที่มีความหลากหลายชนิดมากที่สุดเป็น รองลงมาเป็นวงศ์งูพิษอ่อน (Family Colubridae) จำนวน 7 ชนิด รองลงมาเป็นวงศ์จิ้งจกและตุ๊กแก (Family Gekkonidae) จำนวน 5 ชนิด นอกจากนั้นเป็นสัตว์ในวงศ์อื่นๆ เช่น วงศ์กิ้งก่า (Family Agamidae) วงศ์จิ้งเหลน (Family Scincidae) วงศ์งูไทรอน (Family Pythonidae) วงศ์เหี้ย (Family Varanidae) เป็นต้น ส่วนอันดับเต่า-ตะพาบ (Order Testudines) พบเพียง 1 ชนิด ได้แก่ เต่านา (*Malayemys subtrijuga*)



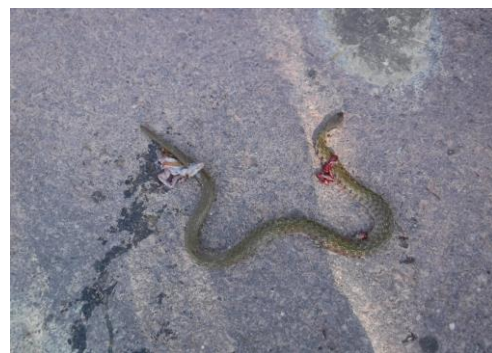
งูสิงห์อมฤตา



ตุ๊กแกบ้าน



จิ้งจกดินลายจุด



งูลายสอบ้าน

รูปที่ 6.7-7 การสำรวจสัตว์เลื้อยคลาน

ตารางที่ 6.7-4 ข้อมูลสัตว์เลื้อยคลานบริเวณพื้นที่โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
ORDER SQUAMATA									
FAMILY GEKKONIDAE									
1. ตุ๊กแกบ้าน (<i>Gekko gecko</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
2. จิ้งจกหางแบน (<i>Hemidactylus platyurus</i>)	UC	-	LC	-	/	/	1-4	-1	0
3. จิ้งจกบ้าน (<i>Hemidactylus flaviviridis</i>)	UC	-	-	-	/	/	1-4	-1	0
4. จิ้งจกหางหนาม (<i>Hemidactylus frenatus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
5. จิ้งจกดินลายจุด (<i>Dixonius siamensis</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY AGAMIDAE									
6. แย้ธรรมดา (<i>Leiolepis belliana</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
7. กิ้งก่าแก้ว (<i>Calotes emma</i>)	UC	ค	LC	-	/	/	1-4	-1	0
8. กิ้งก่าสวน (<i>Calotes mystaceus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
FAMILY VIPERIDAE									
9. งูเขียวหางไหม้ทองเขียว* (<i>Trimeresurus popeiorum</i>)	UC	-	-	-	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY SCINCIDAE									
10. จิ้งเหลนบ้าน (<i>Eutropis multifasciata</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
FAMILY COLUBRIDAE									
11. งูสิงธรรมดา (<i>Ptyas korros</i>)	UC	คพ	LC	-	/	/	1-4	-1	0

ตารางที่ 6.7-4 (ต่อ) ข้อมูลสัตว์เลื้อยคลานบริเวณพื้นที่โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
12. งูเขียวพระอินทร์ (<i>Chrysopelea ornata</i>)	UC	-	LC	-	/	/	1-4	-1	0
13. งูเหลือมอ้อ* (<i>Homaiopsis buccata</i>)	UC	-	-	-	/	/	1-2, 4	-1	0
14. งูลายสอสน (<i>Xenochrophis flavipunctatus</i>)	UC	-	-	-	/	/	1-4	-1	0
15. งูทางมะพร้าวลายขีด (<i>Coelognathus radiatus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-4	-1	0
16. งูเขียวหัวจิ้งจก (<i>Ahaetulla prasina</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	1-4	0	0
17. งูสาม่านพระอินทร์ (<i>Dendrelaphis pictus</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	1-4	0	0
FAMILY PYTHONIDAE									
18. งูเหลือม* (<i>Reticulated Python</i>)	UC	คพ	-	LC	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY VARANIDAE									
19. เหี้ย (<i>Varanus salvator</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	1-2, 4	0	0
20. ตะกวด (<i>Varanus bengalensis</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY CYIINDROPHIIDAE									
21. งูก้นขบ (<i>Cylindrophis ruffus</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
FAMILY HOMALOPSIDAE									
22. งูไซ (<i>Enhydris bocourti</i>)	UC	-	-	LC	-	/	1-2	0	0
23. งูปลิง (<i>Enhydris plumbea</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	1-2	0	0
FAMILY XENOPELTIDAE									
24. งูแสงอาทิตย์ (<i>Xenopeltis unicolor</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0

ตารางที่ 6.7-4 (ต่อ) ข้อมูลสัตว์เลื้อยคลานบริเวณพื้นที่โครงการ และพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่ แหล่งอาหาร ของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะ ก่อสร้าง	ระยะ ดำเนินการ
25. งูเห่า* (<i>Naja kaouthia</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	1-2, 4	-1	0
ORDER TESTUDINES									
FAMILY BATAGURIDAE									
26. เต่านา (<i>Malayemys subtrijuga</i>)	UC	ค	NT	NT	-	/	1-2	0	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน

ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง

คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

4.) **ชั้นนก (Class Aves)** รวบรวมข้อมูลความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าในชั้นนี้จากภาคสนามที่พบเห็นด้วยสายตา ได้ยินเสียง และพบร่องรอยต่าง ๆ ดังรูปที่ 6.7-8 ในช่วงฤดูหนาวพบนกทั้งหมด จำนวน 81 ชนิด ใน 18 อันดับ และ 39 วงศ์ ดังตารางที่ 6.7-5 โดยความหลากหลายชนิดนกมากที่สุดเป็นอันดับนกจับคอน (Order Passeriformes) พบทั้งหมด 31 ชนิด 16 วงศ์ หรือเท่ากับร้อยละ 38.27 ของความหลากหลายชนิดนกทั้งหมดที่รวบรวมข้อมูลได้ ซึ่งวงศ์ที่มีความหลากหลายชนิดมากที่สุดเป็นวงศ์นกยาง (Family Ardeidae) จำนวน 7 ชนิด รองลงมาเป็นวงศ์นกคัคคู (Family Cuculidae) จำนวน 5 ชนิด ส่วนวงศ์อื่นๆที่พบ เช่น วงศ์นกพิราบ และนกเขา (Family Columbidae) วงศ์เหยี่ยวและอินทรี (Family Accipitridae) วงศ์นกจับแมลง (Family Muscicapidae) วงศ์นกปรอด (Family Pycnonotidae) และ วงศ์นกกิ้งโครง (Family Sturnidae) วงศ์นกแซงแซว (Family Dicruridae) วงศ์นกเค้าแมว (Family Strigidae) วงศ์นกอัญชัน (Family Rallidae) เป็นต้น



นกระจอกบ้าน



ไก่ป่า



นกเขาขาว



นกกิ้งโคลงคอดำ

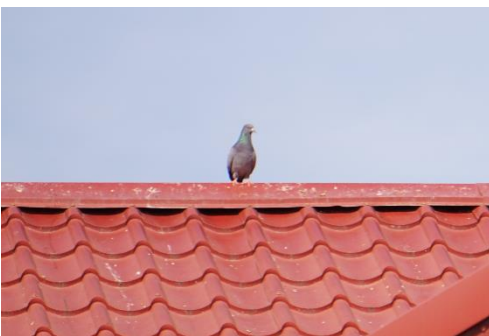
รูปที่ 6.7-8 การสำรวจนก



นกยางโทนใหญ่



เป็ดผีเล็ก



นกพิราบป่า



นกกระต๊อเขียว



นกจาบคาหัวสีส้ม



นกยางควาย



นกเขาใหญ่



นกเค้าดินทุ่งเล็ก

รูปที่ 6.7-8 (ต่อ) การสำรวจนก



นกเอี้ยงสาริกา



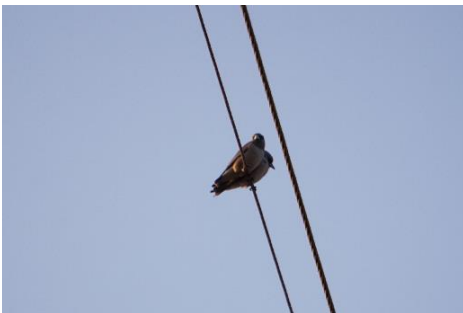
นกปรอดหัวสีเข้ม



นกยางกรอกพันธุ์จีน



เป็ดแดง



นกแอ่นพง



นกเขาไฟ

รูปที่ 6.7-8 (ต่อ) การสำรวจนก

ตารางที่ 6.7-5 ข้อมูลชั้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			การอพยพ		พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	ประจำถิ่น	อพยพ	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
ORDER CHARADRIIFORMES											
FAMILY JACANIDAE											
1. นกพริก (<i>Metopidius indicus</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	-	/	1-2	0	0
FAMILY TURNICIDAE											
2. นกคุ่มอกลาย (<i>Turnix suscitator</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
3. นกคุ่มอีดใหญ่ (<i>Turnix tanki</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
ORDER CHARADRIIFORMES											
FAMILY SCOLOPACIDAE											
4. นกเต้านิน (<i>Actitis hypoleucos</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	/	/	1-2, 4	-1	0
5. นกตีนเทียน (<i>Himantopus himantopus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
6. นกปากซ่อมหางพัด (<i>Gallinago gallinago</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	-	/	1-2, 4	0	0
ORDER GALLIFORMES											
FAMILY PHASIANIDAE											
7. ไก่ป่า (<i>Gallus gallus</i>)	UC	คพ	LC	LC	/	-	-	/	1-2, 4	0	0
ORDER PICIFORMES											
FAMILY MEGALAIMIDAE											
8. นกโพระดกธรรมดา (<i>Megalaima lineata</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
9. นกตีทอง (<i>Megalaima haemacephala</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0

ตารางที่ 6.7-5 (ต่อ) ข้อมูลชั้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			การอพยพ		พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	ประจำถิ่น	อพยพ	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
FAMILY PICIDAE											
10. นกหัวขวานด่างแคระ (<i>Dendrocopos canicapillus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	-	/	1-2, 4	0	0
ORDER CORACIIFORMES											
FAMILY UPUPIDAE											
11. นกกระรางหัวขวาน (<i>Upupa epops</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
FAMILY CORACIIDAE											
12. นกตะขาบทุ่ง (<i>Coracias benghalensis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY ALCEDINIDAE											
13. นกกระเต็นนอกขาว (<i>Halcyon smyrnensis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
14. นกกระเต็นน้อยธรรมดา (<i>Alcedo atthis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY MEROPIIDAE											
15. นกจาบคาหัวสีส้ม (<i>Merops leschenaulti</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
16. นกกระจาบธรรมดา (<i>Ploceus philippinus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	-	/	1-2, 4	0	0
17. นกจาบคาเล็ก (<i>Merops orientalis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	-	/	1-2, 4	0	0
ORDER CUCULIFORMES											
FAMILY CUCULIDAE											
18. นกขี้รอกใหญ่ (<i>Phaenicophaeus tristis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
19. นกกาเหว่า (<i>Eudynamis scolopacea</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
20. นกกระปูดใหญ่ (<i>Centropus sinensis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0

ตารางที่ 6.7-5 (ต่อ) ข้อมูลชั้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			การอพยพ		พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	ประจำถิ่น	อพยพ	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
21. นกกระปูดเล็ก (<i>Centropus bengalensis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
22. นกอีวาบตั๊กแตน (<i>Cacomantis merulinus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
ORDER APODIFORMES											
FAMILY APODIDAE											
23. นกแอ่นตาล (<i>Cypsiurus balasensis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
24. นกแอ่นบ้าน (<i>Apus nipalensis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	-	/	1-4	0	0
ORDER PODICIPEDIFORMES											
FAMILY PODICIPEDIDAE											
25. เป็ดผีเล็ก (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	-	/	1-2	0	0
ORDER STRIGIFORMES											
FAMILY TYTONIDAE											
26. นกแสก* (<i>Tyto alba</i>)	UC	ค	NT	LC	/	-	-	/	1-4	0	0
FAMILY STRIGIDAE											
27. นกเค้าฤๅ (<i>Otus lettia</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
28. นกเค้าโม่ง (<i>Glaucidium cuculoides</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
ORDER CAPRIMULGIFORMES											
FAMILY CAPRIMULGUS											
29. นกตบยุงหางยาว (<i>Caprimulgus macrurus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0

ตารางที่ 6.7-5 (ต่อ) ข้อมูลชั้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			การอพยพ		พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	ประจำถิ่น	อพยพ	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
ORDER COLUMBIFORMES											
30. นกพิราบป่า (<i>Columba livia</i>)	VC	-	-	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
31. นกเขาขาว (<i>Geopelia striata</i>)	VC	-	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
32. นกเขาไฟ (<i>Streptopelia tranquebarica</i>)	VC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
33. นกเขาใหญ่ (<i>Streptopelia chinensis</i>)	C	-	-	-	/	-	/	/	1-4	-1	0
ORDER FALCOIFORMES											
FAMILY CHARADRIIDAE											
34. นกกระแตแต้แว๊ด (<i>Vanellus indicus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2	-1	0
ORDER ACCIPITRIFORMES											
FAMILY ACCIPITRIDAE											
35. เหยี่ยวนกเขาชิศรา (<i>Accipiter badius</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
36. เหยี่ยวขาว (<i>Elanus caeruleus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
37. เหยี่ยวแดง (<i>Haliastur indus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-2, 4	-1	0
38. เหยี่ยวฟุ้ง (<i>Circus spilonotus</i>)	UC	ค	NT	LC	-	/	-	/	1-2, 4	0	0
ORDER PELECANIFORMES											
FAMILY ARDEIDAE											
39. นกยางเปีย (<i>Egretta garzetta</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
40. นกยางควาย (<i>Bubulcus coromandus</i>)	C	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
41. นกยางกรอกพันธุ์จีน (<i>Ardeola bacchus</i>)	C	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0

ตารางที่ 6.7-5 (ต่อ) ข้อมูลชั้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			การอพยพ		พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	ประจำถิ่น	อพยพ	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
42. นกแขวก (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
43. นกยางไฟธรรมดา (<i>Ixobrychus cinnamomeus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
44. นกยางโทนใหญ่ (<i>Ardea modesta</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0
45. กระสานวล (<i>Ardea cinerea</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	-	/	1-2, 4	0	0
ORDER PASSERIFORMES											
FAMILY ACROCEPHALIDAE											
46. นกพงคิ้วดำ (<i>Acrocephalus bistrigiceps</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	-	/	1-2	0	0
FAMILY RHIPIDURIDAE											
47. นกอีแพรดแถบอกดำ (<i>Rhipidura javanica</i>)	UC	-	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
FAMILY AEGITHINIDAE											
48. ขมิ้นน้อยธรรมดา (<i>Aegithina tiphia</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
FAMILY LANIDAE											
49. นกอีเสือสีน้ำตาล (<i>Lanius cristatus</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	/	/	1-4	-1	0
FAMILY ARTAMIDAE											
50. นกแอ่นพง (<i>Artamus fuscus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY CORVIDAE											
51. อีกา (<i>Corvus macrorhynchos</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY MUSCIPIDAE											
52. นกกางเขนบ้าน (<i>Copsychus saularis</i>)	UC	คพ	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0

ตารางที่ 6.7-5 (ต่อ) ข้อมูลชั้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			การอพยพ		พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	ประจำถิ่น	อพยพ	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
53. นกจับแมลงสีน้ำตาล (<i>Muscicapa dauurica</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
FAMILY MOTACILLIDAE											
54. นกอุ้มบาตร (<i>Motacilla alba</i>)	UC	-	LC	LC	-	/	-	/	1-2	0	0
55. นกเด้าดินทุ่งเล็ก (<i>Anthus rufulus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
56. นกเด้าลมหลังเทา (<i>Motacilla cinerea</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY DICRURIDAE											
57. นกแซงแซวหางปลา (<i>Dicrurus macrocercus</i>)	C	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
58. นกแซงแซวหางป๋วยใหญ่ (<i>Dicrurus paradiseus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY STURNIDAE											
59. นกเอี้ยงสาริกา (<i>Acridotheres tristis</i>)	C	คพ	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
60. นกเอี้ยงหงอน (<i>Acridotheres grandis</i>)	C	คพ	-	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
61. นกกิ้งโครงคอดำ (<i>Sturnus nigricollis</i>)	UC	-	-	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
62. นกกิ้งโครงหัวสีนวล (<i>Acridotheres burmannicus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	-	/	1-4	0	0
FAMILY HIRUNDINIDAE											
63. นกนางแอ่นบ้าน (<i>Hirundo rustica</i>)	VC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-4	-1	0
64. นกนางแอ่นตะโพกแดง (<i>Cecropis daurica</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	-	/	1-2, 4	0	0
FAMILY PYCNONOTIDAE											
65. นกปรอดสวน (<i>Pycnonotus blanfordi</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0

ตารางที่ 6.7-5 (ต่อ) ข้อมูลขึ้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			การอพยพ		พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	ประจำถิ่น	อพยพ	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
66. นกปรอดหัวสีเขม่า (<i>Pycnonotus aurigaster</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY CISTICOLIDAE											
67. นกกระजิบหน้าท้องเหลือง (<i>Prinia flaviventris</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	-	/	1-2, 4	0	0
68. นกยอดข้าวหางแพนลาย (<i>Cisticola juncidis</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	-	/	1-2, 4	0	0
69. นกกระจิบสวน (<i>Orthotomus sutorius</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	-	/	1-2, 4	0	0
70. นกกระจิบธรรมดา (<i>Orthotomus sutorius</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY PASSERIDAE											
71. นกกระจอกบ้าน (<i>Passer montanus</i>)	C	-	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
72. กระจอกตาล (<i>Passer flaveolus</i>)	UC	-	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
73. นกกระจอกใหญ่ (<i>Passer domesticus</i>)	UC	-	-	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY ESTRILDIDAE											
74. นกกระติ๊ดขี้หมู (<i>Lonchura punctulata</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
75. นกกระติ๊ดตะโพกขาว (<i>Lonchura striata</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	/	/	1-4	-1	0
FAMILY PHYLLOSCOPIIDAE											
76. นกกระจ๊ดสีคล้ำ (<i>Phylloscopus fuscatus</i>)	UC	ค	LC	LC	-	/	-	/	1-2, 4	0	0
ORDER COCONIIFORMES											
FAMILY CICONIIDAE											
77. นกปากห่าง (<i>Anastomus oscitans</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2, 4	-1	0

ตารางที่ 6.7-5 (ต่อ) ข้อมูลชั้นนกบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	ระดับความชุกชุม	สถานภาพ			การอพยพ		พื้นที่สำรวจพบ		สภาพพื้นที่แหล่งอาหารของสัตว์ป่า	ระดับผลกระทบ	
		พ.ร.บ. 2562	สผ. 2560	IUCN 2022	ประจำถิ่น	อพยพ	พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา		ระยะก่อสร้าง	ระยะดำเนินการ
ORDER ANSERIFORMES											
FAMILY ANATIDAE											
78. เป็ดแดง (<i>Dendrocygna javanica</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2	-1	0
79. เป็ดคับแค (<i>Nettapus coromandelianus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	-	-	/	1-2	0	0
ORDER GRUIFORMES											
FAMILY RALLIDAE											
80. นกกวัก (<i>Amauromis phoenicurus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	/	/	1-2	-1	0
81. นกอีลัว (<i>Gallinula chloropus</i>)	UC	ค	LC	LC	/	/	-	/	1-2	0	0

หมายเหตุ: 1. ระดับความชุกชุม; UC = ความชุกชุมน้อย (Uncommon) C = ความชุกชุมปานกลาง (Common) VC = ความชุกชุมมาก (Very common)

2. สถานภาพ

2.1 พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 ส = สัตว์ป่าสงวน ค = สัตว์ป่าคุ้มครอง คพ = สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

2.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) 2560 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

2.3 IUCN 2022 CR = ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง EN = ใกล้สูญพันธุ์ VU = มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ NT = แนวโน้มถูกคุกคาม LC = เป็นกังวลน้อย

3. สภาพพื้นที่แหล่งอาหาร 1 = พื้นที่เกษตร 2 = พื้นที่แหล่งน้ำ 3 = พื้นที่ชุมชน 4 = พื้นที่ป่าไม้

* = การทบทวนเอกสารและสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

2. ระดับความชุกชุม

สัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้ในบริเวณโครงการและพื้นที่ศึกษาในช่วงฤดูฝน มีปริมาณประชากรที่ประเมินได้ว่ามีชนิดสัตว์ป่าที่พบมีความชุกชุมมากพบ จำนวน 4 ชนิด เช่น นกเขาขาว (*Geopelia striata*) นกเขาไฟ (*Streptopelia tranquebarica*) นกพิราบป่า (*Columba livia*) และนกนางแอ่นบ้าน (*Hirundo rustica*) ส่วนสัตว์ป่าที่พบมีความชุกชุมปานกลางพบ จำนวน 7 ชนิด เช่น นกยางกรอกพันธุ์จีน (*Ardeola bacchus*) นกแซงแซวหางปลา (*Dicrurus macrocercus*) นกเอี้ยงสาธิต (*Acridotheres tristis*) นกเอี้ยงหงอน (*Acridotheres grandis*) นกเขาใหญ่ (*Streptopelia chinensis*) นกยางควาย (*Bubulcus coromandus*) เป็นต้น และสัตว์ป่าที่พบมีความชุกชุมน้อยพบ จำนวน 125 ชนิด เช่น กระเจียน (*Menetes berdmorei*) เขียดอีโม (*Fejervarya limnocharis*) งูสิงธรรมดา (*Ptyas korros*) นกปรอดสวน (*Pycnonotus blanfordi*) นกกางเขนบ้าน (*Copsychus saularis*) นกกระเจียวธรรมดา (*Orthotomus sutorius*) นกกระต๊อ (*Lonchura punctulata*) เขียดจะนา (*Occidozyga limma*) นกกระปูดใหญ่ (*Centropus sinensis*) เป็นต้น

3. สถานภาพสัตว์ป่า

3.1 สถานภาพของสัตว์ป่าที่พบ ผลการวิเคราะห์การออกสำรวจภาคสนามสามารถสรุปได้ดังนี้

1) สถานภาพของสัตว์ป่าตาม พรบ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า 2562 นั้นพบว่า มีความหลากหลายชนิดสัตว์ป่าที่รวบรวมข้อมูลได้ในพื้นที่ของโครงการและพื้นที่ศึกษาจำนวน 136 ชนิด ตรวจสอบสถานภาพ 2 ประเภท เป็นสถานภาพตามกฎหมาย และสถานภาพตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 อย่างไรก็ตามมีสัตว์ป่าจำนวน 79 ชนิด ที่ถูกกำหนดให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (Protected Animal) เพื่อให้กฎหมายได้คุ้มครองไว้ไม่ให้จำนวนประชากรลดลง ส่วนสัตว์ป่าที่เหลือในปัจจุบันเป็นสัตว์ป่าไม่ได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย (Non-Protected Animal)

2) สำหรับสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ IUCN (2022) พบว่าส่วนใหญ่เป็นสัตว์ป่าที่เป็นกังวลน้อยที่สุด (Least Concern) จำนวน 124 ชนิด และเป็นสัตว์ป่าที่มีแนวโน้มถูกคุกคาม (Near Threatened) จำนวน 1 ชนิด ได้แก่ เต่านา (*Malayemys subtrijuga*) ที่พบบริเวณพื้นที่ศึกษา ส่วนสัตว์ป่าที่เหลือในปัจจุบันเป็นสัตว์ป่าไม่ถูกคุกคาม (Non- Threatened Animal)

3) สถานภาพทรัพยากรชีวภาพของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2560) ในช่วงฤดูฝนพบว่าส่วนใหญ่เป็นสัตว์ป่าที่เป็นกังวลน้อยที่สุด (Least Concern) จำนวน 118 ชนิด เป็น สัตว์ป่าที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable) จำนวน 1 ชนิด ได้แก่ หมาจิ้งจอก (*Canis aureus*) และเป็นสัตว์ป่าใกล้ถูกคุกคาม (Near threatened) จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ เหยี่ยวทุ่ง (*Circus spilonotus*) เต่านา (*Malayemys subtrijuga*) และนกแสก (*Tyto alba*) ที่พบบริเวณพื้นที่ศึกษา ส่วนสัตว์ป่าที่เหลือในปัจจุบันเป็นสัตว์ป่าไม่ถูกคุกคาม (Non- Threatened Animal)

4) สถานภาพการอพยพ มีสัตว์ป่าประเภทเดียวที่มีการอพยพ คือ สัตว์จำพวกนกที่จะมีการอพยพจากพื้นที่เขตหนาวลงมาสู่พื้นที่ในเขตร้อนในช่วงฤดูหนาว เนื่องจากใช้โอกาสในการหลีกเลี่ยงความหนาวเย็นของอากาศ และการขาดแคลนอาหารและที่อยู่อาศัย อพยพลงมาสู่พื้นที่เขตร้อน เพื่อใช้ชีวิตทั้งการได้อาหารและแหล่งที่อยู่อาศัยเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่นการวางไข่ฟักลูกอ่อน มีแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารได้เป็นอย่างดี และอพยพกลับคืนถิ่นที่เคยอยู่อาศัยในช่วงฤดูร้อนทั้งหมดหรือมีบางส่วนที่อาศัยไม่บินกลับคืนที่อยู่อาศัยดั้งเดิมของตนเอง ผลการออกสำรวจจึงพบว่ามียนกหลายชนิดที่มีการอพยพเข้ามาอยู่อาศัยในเขตของพื้นที่ประเทศไทยและพบได้ในพื้นที่โครงการและพื้นที่ศึกษาของโครงการ ผลการวิเคราะห์สำหรับชนิดสัตว์ป่าอพยพ พบเพียงกลุ่มของนกเท่านั้น จำนวน 33 ชนิด เป็นนกอพยพในพื้นที่โครงการ จำนวน 20 ชนิด และพบบริเวณพื้นที่ศึกษาจำนวน 33 ชนิด ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6.7-6

ตารางที่ 6.7-6 นกอพยพที่พบในพื้นที่โครงการและพื้นที่ศึกษา

ลำดับ	ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	พื้นที่สำรวจพบ	
		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา
1	นกเด้าดิน (<i>Actitis hypoleucos</i>)	/	/
2	นกปากซ่อมหางพัด (<i>Gallinago gallinago</i>)	-	/
3	นกกระรางหัวขวาน (<i>Upupa epops</i>)	/	/
4	นกกระเต็นน้อยธรรมดา (<i>Alcedo atthis</i>)	-	/
5	นกจาบคาเล็ก (<i>Merops orientalis</i>)	-	/
6	นกเค้ากู่ (<i>Otus lettia</i>)	/	/
7	นกเค้าโม่ง (<i>Glaucidium cuculoides</i>)	/	/
8	นกเขาไฟ (<i>Streptopelia tranquebarica</i>)	/	/
9	เหยี่ยวนกเขาขีดรา (<i>Accipiter badius</i>)	/	/
10	เหยี่ยวทุ่ง (<i>Circus spilonotus</i>)	-	/
11	นกยางเปี่ย (<i>Egretta garzetta</i>)	/	/
12	นกยางควาย (<i>Bubulcus coromandus</i>)	/	/
13	นกยางกรอกพันธุ์จีน (<i>Ardeola bacchus</i>)	/	/
14	นกแขวก (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	/	/
15	นกยางไฟธรรมดา (<i>Ixobrychus cinnamomeus</i>)	/	/
16	นกยางโทนใหญ่ (<i>Ardea modesta</i>)	/	/
17	กระสานวล (<i>Ardea cinerea</i>)	-	/
18	นกพงคิ้วดำ (<i>Acrocephalus bistrigiceps</i>)	-	/
19	นกอีแพรดแถบอกดำ (<i>Rhipidura javanica</i>)	/	/
20	ขมิ้นน้อยธรรมดา (<i>Aegithina tiphia</i>)	/	/

ตารางที่ 6.7-6 (ต่อ) นกอพยพที่พบในพื้นที่โครงการและพื้นที่ศึกษา

ลำดับ	ชื่อ/ชื่อสามัญ/ชื่อวิทยาศาสตร์	พื้นที่สำรวจพบ	
		พื้นที่โครงการ	พื้นที่ศึกษา
21	นกอีเสือสีน้ำตาล (<i>Lanius cristatus</i>)	/	/
22	นกจับแมลงสีน้ำตาล (<i>Muscicapa dauurica</i>)	/	/
23	นกอุ้มบาตร (<i>Motacilla alba</i>)	-	/
24	นกเด้าลมหลังเทา (<i>Motacilla cinerea</i>)	-	/
25	นกแซงแซวหางปลา (<i>Dicrurus macrocercus</i>)	/	/
26	นกแซงแซวหางป๋วยใหญ่ (<i>Dicrurus paradiseus</i>)	-	/
27	นกนางแอ่นบ้าน (<i>Hirundo rustica</i>)	/	/
28	นกนางแอ่นตะโพกแดง (<i>Cecropis daurica</i>)	-	/
29	นกกระจัดสีคล้ำ (<i>Phylloscopus fuscatus</i>)	-	/
30	นกปากห่าง (<i>Anastomus oscitans</i>)	/	/
31	เป็ดแดง (<i>Dendrocygna javanica</i>)	/	/
32	นกกวัก (<i>Amaurornis phoenicurus</i>)	/	/
33	นกอีล้ำ (<i>Gallinula chloropus</i>)	-	/
รวม		20	33

5) สถานภาพสัตว์ป่าทั้งของ สถานภาพระดับสากล อ้างอิงตาม the IUCN Red List of Threatened Species (IUCN, 2022) หรือ IUCN 2022 และ ของสถานภาพในประเทศของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.2560) นั้นพบชนิดสัตว์ป่าส่วนใหญ่มีสถานภาพที่เป็นสัตว์ป่าที่เป็นกังวลน้อยที่สุด (Least Concern) และเป็นสัตว์ป่าใกล้ถูกคุกคาม (Near threatened) จำนวน 1 ชนิด ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6.7-7

ตารางที่ 6.7-7 การสรุปจำนวนชนิดของสัตว์ป่าจำแนกตามประเภทและสถานภาพ

สถานภาพสัตว์ป่า	ประเภทสัตว์ป่า				รวม	ร้อยละ*
	สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	สัตว์เลื้อยคลาน	นก		
1. สถานภาพการอพยพ						
นกประจำถิ่น	0	0	0	71	71	52.21
นกอพยพ	0	0	0	33	33	24.26
2. สถานภาพตามกฎหมาย						
ไม่ได้รับการคุ้มครอง	9	14	18	16	57	41.91
สัตว์ป่าคุ้มครอง	6	0	6	61	73	53.68

ตารางที่ 6.7-7 (ต่อ) การสรุปจำนวนชนิดของสัตว์ป่าจำแนกตามประเภทและสถานภาพ

สถานภาพสัตว์ป่า	ประเภทสัตว์ป่า				รวม	ร้อยละ*
	สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	สัตว์เลื้อยคลาน	นก		
สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้	0	0	2	4	6	4.41
สัตว์ป่าสงวน	0	0	0	0	0	-
3. สถานภาพในประเทศไทยของ สผ.						
LC	13	12	19	74	118	86.76
NT	0	0	1	2	3	2.21
VU	1	0	0	0	1	0.74
EN	0	0	0	0	0	-
CR	0	0	0	0	0	-
-	1	2	6	5	14	10.29
4. สถานภาพระดับสากล						
LC	14	13	17	80	124	91.18
NT	0	0	1	0	1	0.74
VU	0	0	0	0	0	-
EN	0	0	0	0	0	-
CR	0	0	0	0	0	-
-	1	1	8	1	11	8.09

หมายเหตุ:

* หมายถึง ร้อยละของจำนวนชนิดสัตว์ป่าทั้งหมด

สถานภาพในประเทศไทยของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.2560)

สถานภาพระดับสากล อ้างอิงตาม the IUCN Red List of Threatened Species (IUCN, 2022)

4. สภาพนิเวศวิทยาพื้นที่และการแพร่กระจายของสัตว์ป่า

สภาพนิเวศวิทยาของพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับการใช้อุทยาน และการเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของสัตว์ป่า ทั้งนี้ปัจจัยหลักที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ป่า ได้แก่ อาหาร น้ำ ที่หลบภัย และพื้นที่เพื่อกิจกรรมจะต้องมีอยู่อย่างครบถ้วนและเพียงพอเพียงตามความต้องการของสัตว์ป่า แต่กระนั้นก็ตาม สัตว์ป่าแต่ละชนิดต้องการปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวในรูปแบบและลักษณะแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้พื้นที่แต่ละแห่งจึงมีความเหมาะสมต่อสัตว์ป่าด้วยความหลากหลายชนิดและขนาดประชากรที่แตกต่างกัน ซึ่งบริเวณโครงการและพื้นที่ศึกษา มีลักษณะของสภาพนิเวศวิทยาที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งการแพร่กระจายและการเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของสัตว์ป่าในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

1) พื้นที่เกษตรกรรม

สภาพการใช้ประโยชน์ดินประเภทเกษตรกรรมบริเวณโครงการและพื้นที่ศึกษา มีการทำการเกษตรหลากหลายชนิด เช่น นาข้าว ไร่มันสำปะหลัง ไร่อ้อย สวนยางพารา สวนยูคาลิปตัส เป็นต้น ดังรูปที่ 6.7-9 มีสัตว์ป่าเข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนก ที่ออกมาหากินสัตว์หน้าดิน โดยเฉพาะพื้นที่ที่ไถพรวน พื้นที่นาข้าวที่มีน้ำขังในแปลงที่มีสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกอาศัยในพื้นที่ด้วย เช่น นกยางเปีย (*Egretta garzetta*) นกยางควาย (*Bubulcus coromandus*) นกเอี้ยงหงอน (*Acridotheres grandis*) นกเขาขาว (*Geopelia striata*) นกปากห่าง (*Anastomus oscitans*) เขียดอีโม้ (*Fejervarya limnocharis*) เขียดจระนา (*Occidozyga lima*) เป็นต้น ส่วนพื้นที่ไร่และสวนพบสัตว์ป่าเข้ามาหากินและอาศัยในพื้นที่ตามขอบคันที่ที่รกชัฏ เช่น พังพอนธรรมดา (*Herpestes javanicus*) แย้มธรรมดา (*Leiolepis belliana*) กิ้งก่าแก้ว (*Calotes emma*) เป็นต้น



รูปที่ 6.7-10 พื้นที่เกษตรกรรม

2) แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำบริเวณโครงการและพื้นที่ศึกษา มีสภาพเป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ลำห้วย ลำคลอง ตามธรรมชาติ รวมทั้งหนองน้ำที่ขุดตามหัวไร่ปลายนา และที่สาธารณะประโยชน์ ดังรูปที่ 6.7-10 ซึ่งสัตว์ป่าที่ใช้ประโยชน์ในการหากินและอยู่อาศัยในระบบนิเวศแหล่งน้ำมีหลากหลายชนิด เช่น งามปูลิง (*Enhydra plumbea*) เขียด (*Varanus salvator*) นกพริก (*Metopidius indicus*) นกอีล้ำ (*Gallinula chloropus*) เป็ดแดง (*Dendrocygna javanica*) เป็นต้น



รูปที่ 6.7-10 แหล่งน้ำ

3) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างบริเวณโครงการและพื้นที่ศึกษา มีสภาพเป็นชุมชนชนบทที่มีการสร้างบ้านรวมกันเป็นกลุ่ม และมีบางชุมชนสร้างบ้านในพื้นที่นาข้าวนอกเขตชุมชน ส่วนสิ่งปลูกสร้างที่เป็นถนน สัตว์ป่ากลุ่มนกและกระรอก ที่มักออกหากินบริเวณเขตชุมชนตามสายไฟและพุ่มไม้ริมถนน ดังรูปที่ 6.7-11 ซึ่งสัตว์ป่ากลุ่มนี้มักจะปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในชุมชนได้ดี เช่น นกเอี้ยงหงอน (*Acridotheres grandis*) นกเอี้ยงสาริกา (*Acridotheres tristis*) นกพิราบป่า (*Columba livia*) นกแอ่นพวง (*Artamus fuscus*) นกเขาใหญ่ (*Streptopelia chinensis*) นกกระจอกบ้าน (*Passer montanus*) กระรอกหลากสี (*Callosciurus finlaysonii*) เป็นต้น



รูปที่ 6.7-11 ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

4) พื้นที่ป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้บริเวณโครงการและพื้นที่ศึกษา เป็นกลุ่มป่าขนาดเล็กที่กระจายอยู่ทั่วไป โดยเป็นระบบนิเวศป่าเต็งรังในที่ราบ ที่มีไม้ยืนต้นบนทุ่งหญ้า ดังรูปที่ 6.7-12 ทำให้สัตว์ป่าหลากหลายชนิดสามารถอาศัยและหลบซ่อนตัวได้ เช่น หมาจิ้งจอก (*Canis aureus*) แอ้ธรรมดา (*Leiolopis belliana*) กระจ๊วน (*Menetes berdmorei*) จิ้งเหลนบ้าน (*Eutropis multifasciata*) งูสิงธรรมดา (*Ptyas korros*) กระต่ายป่า (*Lepus peguensis*) . ไก่ป่า (*Gallus gallus*) นกกระรางหัวขวาน (*Upupa epops*) นกบั้งรอกใหญ่ (*Phaenicophaeus tristis*) นกคุ่มอกลาย (*Turnix suscitator*) เป็นต้น



รูปที่ 6.7-12 พื้นที่ป่าไม้

5) อาหารของสัตว์ป่า

สัตว์ป่าสามารถหาอาหารในพื้นที่โครงการและพื้นที่ศึกษาได้จากลูกไม้ที่ขึ้นตามพื้นที่ขึ้นและริมน้ำ ริมถนน และพื้นที่เกษตรกรรม เช่น พังแหรใหญ่ (*Trema orientalis* (L.) Blume.) ตะขบฝรั่ง (*Muntingia calabura* L.) พุทราป่า (*Zizyphus mauritiana* Lamk.) หว้า (*Syzygium cumini* (L.) Skeels.) พลับพลา (*Microcos paniculata* Linn.) มะเดื่อปล้อง (*Ficus hispida* L.f.) เป็นต้น ดังแสดงไว้ในรูปที่ 6.7-13 ส่วนสัตว์ป่าที่ใช้ประโยชน์จากไม้ผล สามารถหากินได้ในช่วงผลไม้สุก เช่น กระรอกทองแดง (*Callosciurus erythraeus*) นกปรอดสวน (*Pycnonotus blanfordi*) กระแตเหนือ (*Tupaia belangeri*) เป็นต้น



ลูกพลับพลา



ลูกพุทราป่า

รูปที่ 6.7-13 อาหารสัตว์ป่า

6) สภาพปัญหาของทรัพยากรสัตว์ป่า

สภาพปัญหาและผลกระทบต่อนกสัตว์ป่าที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม พบว่า มีร่องรอยการตัดไม้ใหญ่ตามพื้นที่หัวไร่ปลายนาและไม้ริมถนน รวมทั้งพบไม้ที่เตรียมไว้สำหรับเผาถ่าน ซึ่งการตัดไม้จะส่งผลกระทบต่อแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าได้ นอกจากนี้พบการติดตั้งข่ายเวหาบริเวณพื้นที่นาข้าว เนื่องจากดักจับและป้องกันสัตว์ป่ากลุ่มนกไม่ให้มากินเมล็ดข้าวที่หว่านในแปลงด้วย ดังแสดงไว้ในรูปที่ 6.7-14



รูปที่ 6.7-14 การติดตั้งข่ายเวหาของชาวบ้าน

7) การเปรียบเทียบข้อมูลสัตว์ป่า

การเปรียบเทียบข้อมูลสัตว์ป่าจากรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการก่อสร้างทางรถไฟสายบ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-มุกดาหาร-นครพนม ในช่วงปี พ.ศ.2556-2557 กับการสำรวจติดตามในระยะก่อสร้าง ช่วงหนองพอก-นครพนม ในช่วงฤดูฝนปี พ.ศ.2566 พบว่า การสำรวจในปี 2566 พบสัตว์ป่าน้อยกว่าในช่วงที่ศึกษา EIA ช่วงปี 2556-2557 จำนวน 82 ชนิด ดังตารางที่ 6.7-8 พื้นที่ศึกษาอยู่ในช่วงอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ถึงอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม มีสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบสูงซึ่งตัดผ่านที่ภูเขาที่มีความชันและมีสภาพเป็นป่าไม้ช่วงรอยต่อพื้นที่ระหว่างอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ดกับอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร รวมทั้งกลุ่มป่าและเนินเขาที่อยู่ใกล้กับพื้นที่โครงการช่วงจังหวัดมุกดาหารจนถึงนครพนม ซึ่งพบสัตว์ป่าน้อยกว่าช่วงที่ศึกษา EIA ที่ศึกษาตลอดแนวเส้นทาง ดังนั้นจากความหลากหลายของระบบนิเวศทำให้การศึกษา EIA มีความหลากหลายของสัตว์ป่ามากกว่าการศึกษาในปัจจุบัน

ตารางที่ 6.7-8 การเปรียบเทียบข้อมูลสัตว์ป่าในช่วงปี 2556-2557 กับปัจจุบัน

ลำดับ	กลุ่มสัตว์ป่า	ช่วงเวลาการสำรวจ	
		รายงาน EIA ปี 2556-2557	ฤดูหนาว 2566
1	สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	23	15
2	สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	20	14
3	สัตว์เลื้อยคลาน	44	26
4	นก	131	81
รวม		218	136

5. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ช่วงการสำรวจในฤดูหนาวปี พ.ศ.2566 มีกิจกรรมการก่อสร้างในระยะแรกมีการปักเสาแสดงหลักเขตไว้เท่านั้น และมีการเปิดหน้าดินเพียงเล็กน้อย โดยสัตว์ป่าที่พบได้ทั่วไปในพื้นที่บริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ศึกษา มีสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์ป่าอพยพที่เป็นสัตว์จำพวกนกเพียงอย่างเดียว ซึ่งมักอาศัยอยู่ตามริมแหล่งน้ำเป็นส่วนใหญ่ ไม่พบสัตว์ป่าสงวนแต่อย่างใด พบชนิดสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองบางส่วน และพบสัตว์ป่าที่มีสถานภาพของทั้งของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สน.) 2560 และ IUCN 2022 พบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพอยู่ในกลุ่มที่เป็นกังวลน้อยที่สุด (Least Concern : LC) เป็นสัตว์ป่าที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable) จำนวน 1 ชนิด ได้แก่ หมาจิ้งจอก (*Canis aureus*) และกลุ่มใกล้ถูกคุกคาม (Near threatened : NT) จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ เต่านา (*Malayemys subtrijuga*) เหยี่ยวทุ่ง (*Circus spilonotus*) และนกแสก (*Tyto alba*) ที่พบได้ทั่วไปในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในประเทศไทย จึงสามารถสรุปได้ว่ามีผลกระทบในด้านการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัย พื้นที่กิจกรรมของสัตว์ป่า พื้นที่แหล่งอาหารและพื้นที่เจริญสืบพันธุ์ได้เพียงเล็กน้อย สัตว์ป่าสามารถเคลื่อนย้ายไปอยู่พื้นที่บริเวณพื้นที่ข้างเคียงได้เป็นอย่างดี เพราะเป็น

ชนิดสัตว์ป่าที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับลักษณะทางนิเวศการใช้ที่ดินของชุมชนได้เป็นอย่างดี จึงสามารถสรุปได้ว่า มีผลกระทบในทางลบ ในระดับน้อยมาก (-1)

6. ข้อเสนอแนะวิธีการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ช่วงระยะการก่อสร้าง

เมื่อพิจารณาผลการติดตามตรวจสอบด้านทรัพยากรสัตว์ป่า โดยทำการสำรวจภาคสนามในช่วงฤดูฝน (เดือนมิถุนายน 2566) และมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรสัตว์ป่า ที่เสนอในรายงาน EIA นั้น โครงการได้ปรับปรุงและเพิ่มเติมมาตรการฯ ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมปัจจุบันของพื้นที่ศึกษาโครงการ ดังนี้

1) ให้ระมัดระวังการก่อสร้างในบริเวณพื้นที่ลุ่มที่เป็นแหล่งอาศัยและดำรงชีวิตของเต่านาและอึ่งชนิดต่างๆ โดยจำกัดพื้นที่ก่อสร้างให้น้อยที่สุด ไม่ปรับถมพื้นที่ทั้งหมด และช่วยเหลืออพยพสัตว์ออกจากพื้นที่ก่อนดำเนินการก่อสร้าง โดยวิธีจับสัตว์ การเคลื่อนย้าย และการปล่อยไปสู่แหล่งที่อยู่ใหม่ ให้ดำเนินการโดยผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ

2) การตัดฟันต้นไม้ยืนต้น การแผ้วถางพืชล้มลุกหรือหญ้าคลุมดิน และการเปิดพื้นที่ก่อสร้าง ต้องจำกัดการเปิดพื้นที่ดำเนินการให้น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นโดยเฉพาะในพื้นที่ใกล้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และพื้นที่ลุ่มน้ำขังต่าง เช่น ความกว้างของคันทาง/เส้นทางสัญจรที่จะนำวัสดุ/อุปกรณ์ต่างๆ เข้าไปในพื้นที่โครงการฯ

3) พื้นที่เก็บกองหิน ดิน ทราย ตลอดจนวัสดุอื่นๆบริเวณหน้างาน ควรเลือกใช้พื้นที่โล่งในเขตทางหลีกเลี่ยงการใช้พื้นที่ที่ยังคงมีสภาพป่าไม้

4) มีกฎระเบียบที่เข้มงวดและจริงจัง ให้เจ้าหน้าที่โครงการมิให้มีการล่า หรือจับสัตว์ป่าทุกชนิดทั้งในบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

5) ในระหว่างดำเนินการขุดตัด ปรับถมดิน หากพบสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกที่อยู่รวมกันอยู่อย่างหนาแน่นให้เคลื่อนย้ายสัตว์ดังกล่าวออกจากพื้นที่ก่อสร้าง โดยให้นำไปปล่อยในพื้นที่ใกล้เคียงที่มีสภาพเหมาะสม

6) ในการดำเนินการก่อสร้างควรเริ่มจากด้านนอกเข้าด้านใน โดยเฉพาะบริเวณที่ยังคงสภาพพื้นที่ป่า เพื่อให้สัตว์ป่ามีโอกาสหลบหนีเข้าป่าในบริเวณใกล้เคียง หรืออพยพไปยังที่ใกล้เคียงที่ติดกันได้

7) ตรวจสอบและบำรุงรักษาโครงสร้างโครงการที่เป็นเส้นทางเคลื่อนย้ายของสัตว์ป่า ได้แก่ ช่องทางลอดเข้าไร่นา ทางระบายน้ำ และสะพานโครงการ ไม่ให้มีอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าหรือการเฝ้าจับสัตว์บริเวณดังกล่าว

8) ระหว่างการขุดตัดหน้าดิน ปรับถมหน้าดิน ปรับเกลี่ยหน้าดิน และบดอัดหน้าดิน เพื่อการก่อสร้าง ต้องตรวจสอบสัตว์ป่าและดำเนินการด้วยความระมัดระวัง เพราะในมวลดินระดับความลึกต่างๆ ในพื้นที่

โครงการเป็นที่หลบอาศัยซ่อนตัวและเป็นโพรงรังดินของสัตว์ป่าหลายชนิดกระจายทั่วไปตลอดแนวเส้นทาง เช่น เต่านา พังพอนธรรมดา เป็นต้น

9) การสร้างที่พัก/บ้านพัก ให้หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า เช่น พื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำ พื้นที่ที่มีพืชปกคลุมดินอยู่มาก และพื้นที่ที่อยู่ใกล้ป่าสงวนแห่งชาติ

10) ระยะเวลาในการดำเนินการก่อสร้าง เริ่มในเวลา 8.00 น. ถึงเวลา 17.00 น. เพราะสัตว์ป่าส่วนใหญ่หากินตอนเช้ามีด และช่วงก่อนมีดเล็กน้อย (18.30-19.00)

11) ให้มีการจัดการวัสดุที่นำเข้าพื้นที่ก่อสร้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหาร เศษอาหาร ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ออกจากพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทุกครั้ง

12) ออกระเบียบปฏิบัติบังคับอย่างเข้มงวด และออกกฎระเบียบลงโทษต่อผู้ทำน้ำมัน ของเหลวหรือสิ่งอื่นๆ ที่ประกอบด้วยสารเคมี ไหลลงแหล่งน้ำซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อระบบนิเวศทางน้ำ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของลำน้ำ

13) ให้ผู้รับจ้างก่อสร้างปรึกษาผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับสัตว์ป่าในการดำเนินโครงการฯ เพื่อช่วยเหลือหรือจับสัตว์ป่าอย่างถูกวิธี กรณีพบสัตว์ป่าในขณะทำงานแล้วสัตว์ป่าไม่สามารถหลบหนีเองได้ เช่น อิงชนิดต่างๆ

14) ภายหลังก่อสร้างแล้วเสร็จ ให้ปลูกต้นไม้ในพื้นที่ริมสายทางหรือบริเวณสถานีรถไฟ โดยเลือกชนิดที่เป็นแหล่งอาหาร แหล่งเกาะพัก และอยู่อาศัยทดแทนของเดิมที่ถูกตัด หรือเคลื่อนย้ายออกไปทั้งในพื้นที่โครงการฯ และพื้นที่ใกล้เคียง

15) การดำเนินกิจกรรมการก่อสร้างในพื้นที่ริมตลิ่งของแม่น้ำ ควรดำเนินการด้วยความระมัดระวังเมื่อก่อสร้างเสร็จสิ้นให้ทำ การปลูกพืชคลุมดินทันทีเนื่องจากแนวตลิ่งเป็นที่ทำ โพรงรังดินของนกบางชนิด เช่น นกกระเต็นอกขาว นกจาบคาหัวสีส้ม เป็นต้น

16) ระหว่างการตัดฟันต้นไม้และแผ้วถางพืชล้มลุกหรือหญ้าคลุมดิน หากพบเห็นสัตว์ป่าต้องให้โอกาสกับสัตว์ป่าได้หลบเลี่ยงออกไปจากพื้นที่ได้อย่างปลอดภัย หรือช่วยเหลือและนำไปปล่อยในพื้นที่ห่างออกไปจากพื้นที่ก่อสร้าง ที่มีสภาพนิเวศเดียวกัน

17) ทำแนวป้องกันบริเวณขอบทางตามแบบด้านวิศวกรรมเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน การชะล้างตะกอนที่เกิดจากกิจกรรมการก่อสร้างลงสู่แหล่งน้ำที่สัตว์ป่าใช้ประโยชน์

18) หากสัตว์ป่ามีการตื่นตกใจและมีการหลบหนีหรือกระโดดจนได้รับบาดเจ็บจนอาจมีอันตรายถึงชีวิตของสัตว์ป่า ให้ทำการช่วยเหลือโดยการจับมารักษาและดูแลจนสุขภาพแข็งแรงเพียงพอที่จะปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ แล้วจึงนำไปปล่อยบริเวณที่อยู่อาศัยเดิม